

Carsten Hjorth Pedersen

እቲ ዝበለጸ ንቆልዑት እንታይ ኢዩ፤

ብዛዕባ ምዕባይ ቆልዑት ኣብ ደንግርክ

Hvad er bedst for børnene?

Om at opdrage børn i Danmark

ክሪስትያን ትምህርታዊ ትካል

Kristent Pædagogisk Institut

ትሕዝቶ

Indhold

አቀራረብ ናይዛ ንእሽቶ መጽሓፍ	3	Præsentation af hæftet
ምዕራፍ 1. ወለዲ ጽቡቕ ናይ ደቆም ይደልዩ	5	1 Forældre vil deres børn det bedste
አተዓባብያ ቆልዓ ኣብ ደንማርክ	6	Børneopdragelse i Danmark
ናይ ወለዲ ምቁጽጻርን ነብስ-ምግታእን	8	Forældrekontrol og selvkontrol
ምዕራፍ 2. ብዝግባእ ሓላፍነታዊ ምዃን	12	2 At være en sund autoritet
ፍቕሪ፡ ርክብን ቆላሕታን	14	Kærlighed, kontakt og opmærksomhed
ኣቃውማ፡ ስርዓትን ዝውቱር ልምድታትን	16	Rammer, regler og rutiner
ናእዳ፡ ማዕዳን ኣተኣላልያ ቆልዑን	19	Ros, vejledning og afledning
ምዕራፍ 3. ጉሁዳት ወለዲ ውሕስነት ዘለዎም ቆልዑ የፍርዩ	21	3 Tydelige forældre giver trygge børn
ተግሳጽ፡ ጠለብን ነቕፌታን	21	Formaning, krav og kritik
ዓቕኑ ዝሕለፎ መግናሕትን ሳዕብየናቱን	23	Skældud og konsekvens
ቆልዓ ዝተባህሎ ዘይሰምዕ ምስዝኸውን	24	Når børn er ulydige
ምዕራፍ 4. ብዛዕባ እቶም ኮተቱ/ጎራዙ ን ዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሑን ቆልዑ ምስ ኣኸሉ	27	4 Om teenagere og voksne børn
ቆልዑ ምስ ኣኸሉ	30	Når børnene bliver voksne
ምዕራፍ 5. ትርጉም ሰብኣይ ወይ ኣቦ ምዃን ሞባይልካ ኣርሒቕካ ብምቕማጥ ህልው ኩን	32	5 At være mand og far
ምባይልካ ኣርሒቕካ ብምቕማጥ ህልው ኩን	33	Læg mobiltelefonen væk og vær nærværende
ምዕራፍ 6. ክርስትያናዊ ኣተዓባብያ ቆልዓ	35	6 Kristen børneopdragelse
ተኣሳሰርቲ ጥብቆታት (Links)	38	Relevante links
ብዛዕባ ደራሲ	39	Om forfatteren

እቲ ዝበለጸ ንቆልዑት እንታይ ኢዩ፡

ብዛዕባ ምዕባይ ቆልዑት ኣብ ደንማርክ

አቀራርባ ናይዛ መጽሓፍ

እዛ ንእሽቶይ መጽሓፍ ን ካብ ካልእ ሃገር መጽዮም፡

ኣብ ደንማርክ ደቆም ዘዕብዩ ወለዲ ዝተጻሕፈት

እያ። እዚ ኣደ ብድሆ ኪኸውን ይኽእል እዩ።

ምኽንያቱ፡ ኣተዓባብያ ቆልዑ ካብ ኣደ ባህሊ

ናብ ካልእ ባህሊ ዓቢ ፍልልይ ስለዘለዎ። ምዕባይ

ቆልዓ ኣደ ዓሚቕ ሰረት ዘለዎ ክፋል ናይ ኣደ

ሃገር ባህሊ እዩ። ስለዝኾነ ክኣ ወለዲ ደቆም ኣብ

ዓዲ ጓና ኮይኖም ኣብ ዘዕብይሉ ኣዋን ብዙሕ

ይጠራጠሩን ይደናገሩን። ብተወሳኺውን ቆልዑት

ብልምዲ ነቲ ኣድሻ ባህሊ ቀልጢፎም ዝለዝሕዝዎ

ካልእ ምኽንያት ይኸውን።

እዚ ማለት ግን ኣብ ደንማርክ ትቕመጥ ተኾንካ

ኣደ ዓይነት ኣተዓባብያ ቆልዓ ጥራይዮ ዘሎ ማለት

ኣይኮነን። ምኽንያቱ ብዝተፈለየ ኣገባብ፡ ዋላ ቦቲ

ዝመጻኻሉ ባህሊ ከተዕቢዮም 'ውን ናጽነት ክህሉ

ግድን እዩ። እንተኾነ ግን፡ ኣብ ደንማርክ ምብር፡

ኣብቲ ስድርኦም ይኹኑ ኣቦኣንታቶም ዝመጽሉ

ዓዲ ስለዘይዓብዩ ዘለዉ ፡ ብዛዕባ ዝኣሸ ነቶም

ቆልዑት ክንገብር ኣለና።

ከቢድ ምዃኑም ኩልና ንእመነሉ። ምኽንያቱ ኣደ

ሰብ ከም ዕቑብ ወይ ሰደተኛ ኮይኑ ናብ ደንማርክ

ኣብ ዝመጹሉ፡ ዝኸሰሮ ነገር ኣሎ። ንኣብነት ኩሉ

እቲ ጽቡቕን ዝፈልጦን ዘበለ ናይ መቐቐል ዓዲ

የጥፍኦ። ቦቲ ካልእ ወገንውን መንነቱ ኣጥፊኡ

Præsentation af hæftet

Dette hæfte er skrevet til forældre, der kommer fra et andet land og skal opdrage børn i Danmark. Det kan nemlig være en udfordring.

For der er stor forskel på, hvordan man opdrager børn fra den ene kultur til den anden. Børneopdragelsen er en dybt indgroet del af et lands kultur.

Man kan derfor som forældre blive usikker og forvirret, når man skal opdrage børn i en fremmed kultur.

Også fordi børnene – som regel – hurtigere tager den nye kultur til sig.

Det drejer sig ikke om, at der kun er én måde at opdrage børn på, når man bor i Danmark. For der skal være frihed til at gøre det på forskellige måder.

Også at gøre det på måder, der er præget af den kultur, man kommer fra. Men det drejer sig om at gøre det, som er *bedst for børnene*, når de nu skal vokse op i Danmark – og ikke i det land, som forældrene eller bedsteforældrene kommer fra.

Lad os blot indrømme, at det er svært. For når man kommer til Danmark som flygtning eller indvandrer, har man lidt nogle tab. Man har fx tabt alt det gode og kendte

ካልእ ሓድሽ መንነት ይፈጥር። እዚ ንወለዲ ይኹን ንቆልዑት፡ ከቢድን ግዜ ዝወስድን እዩ። እዛ ንእሽቶይ መጽሓፍ እዚኣ ክኣ ኣብዚ ከቢድን ነዊሕን ዝኾነ መስርሕ፡ ሓጋዚት ንምጃን ትፍትን። እዛ መጽሓፍ ኣብ ሽዱሽተ ምዕራፍት ዝተኸፋፈለት ኮይና ኣብ ነፍሲ ወከፍ መወዳእታ ምዕራፍ ክኣ፡ ብነብስኻ ትግምተሎም ወይ ምስ ካልኦት ወለዲ ትዝትየሎም፡ ሓደ ወይ ክልተ ሕቶታት ብምልዓል ትውድእ።

fra det land, hvor man er vokset op. Man har på en måde mistet sin identitet, og man skal til at opbygge en ny. Den slags tager tid, og det kan være hårdt. Både for børn og forældre.

Hæftet her er et forsøg på at række en hjælpende hånd i denne svære, lange proces. Det er inddelt i seks kapitler, der hver afsluttes med et eller to spørgsmål – til personlig overvejelse eller til samtale med andre forældre.

ምዕራፍ 1. ወለዲ ጽቡቕ ናይ ደቆም ይደልዩ

Kapitel 1. Forældre vil deres børn det bedste

ከም ወለዲ፡ ናይ ደቅና ጽቡቕ ኢና ንደሊ። ኩሉ ግዜ ግን ኣቲ ዝበለጸ ንዐኡም ኣይንገብርን ኢና። እዚ ንኹሎም ወለዲ ብማዕረ ይምልከት። ካብ ካልእ ሃገር ዝመዱ ወለዲ ግን፡ ደቆም ኣብ ደንግርክ ከምቲ ንሶም ዝዓበይዎ ጌሮም ከዕብይዎም ስለዘይክእሉ፡ ተወሳኺ ሽግር ኣለዎም።

እዚ ንወለዲ ዘይምትእምማን ይፈጥረሎም። ልክዕ ከም ሓደ ሕጉ ዘይትፈልጦ ጸወታ ምጽዋት ይኾኖም ማለት እዩ። ንኣብነት ሕጊ ዳግ ዘይፈልጥ ሰብ ዳግ ኪጻወት ከሎ፡ ተኣማሚኑ ኣይጻወትን። ስለዚ ከይተእማመንካ ንደቅኻ ጽቡቕ ኣተዓባብያ ክትህብ ምናታን ክኣ ጽቡቕ ተበግሶ ኣይኮነን።

ወለዲ ብዙሕ ዝግበር ነገር እናሃለዎም፡ ንኣብነት ቋንቋ ምምሃር፡ ስራሕ ወይ ትምህርቲ ምኻድ። እወ ማለት ኣብ ዓዲ ጓና እግርኻ ክትተክል፡ ከቢድ ከም ምዃን መጠን፡ ነቲ ቆልዓ ምዕባይውን ከኹብዶ ይኽእል እዩ።

ነቶም ቆልዑ ውን ከቢድ እዩ። ምኽንያቱ፡ ቦቲ ሓደ ሸነኽ ከምቲ ኣቦኦምን ኣዲኦምን ዝደልይዎ ኪኾኑ፡ ቦቲ ካልእ ሸነኽ ኪኣ ካብቶም ኣብቲ መዋእል ህጻናትን ቤት ትምህርትን ዘለዉ ማሓዞቶም ኣዝዮም ዝተፈልዩ ኪኾኑ ኣይክእሉን እዮም። ስለዚ ወለዲ ኣብ ቦታ እቶም ቆልዑ ኮይኖም፡ ነቲ ዝቃቐርዎ ክርድእሎም ኪኖትኩ ኣገዳሲ እዩ። ሓደ ሓደ ግዜ ቦቲ ወለዶም ናብቲ ዝደልይዎ ኣንፈት ኪኾኑሎም ጸቕጢ ይገብርሎም። ቦቲ ኻልእ ወገን ክኣ እቶም

Som forældre vil vi det bedste for vores børn! Men vi magter ikke altid at gøre det, som er bedst for dem. Det gælder alle forældre. Men forældre, der kommer fra et andet land, har også den vanskelighed, at de ikke bare kan opdrage deres børn i Danmark på samme måde, som de selv blev opdraget.

Det kan gøre forældrene usikre. Det er, som om de skal spille et spil, de ikke kender reglerne for. Tænk fx at skulle spille skak, hvis ikke man kender reglerne! Så bliver man usikker. Men usikkerhed er ikke et godt udgangspunkt for at give sine børn en god opdragelse.

Når forældrene så tilmed har rigeligt at se til med at lære sprog, komme i arbejde eller uddannelse, ja, med at finde sig til rette i et fremmed land, kan det være hårdt, at børneopdragelsen også volder vanskeligheder. Det er også svært for børnene, for de vil på den ene side gerne være, som far og mor ønsker. Men på den anden side vil de ikke være alt for forskellige fra kammeraterne i børnehaven eller skolen. Derfor er det meget vigtigt, at man som forældre prøver at sætte sig i barnets sted og forstå, at det

ዳንሻውያን አዕሩክቶም፡ መምሃራኖም ይኹኑ ናይ ኩዕሶ አሰልጠንቶም ናብ ኣንጻሩ ጸኞጢ ይግበረሎም። ሓደ ቆልዓ ኣብ ሞንጎ እዚ እንክታቐር ቀሊል ኣይኮነን።

ክልተ ኣብነት ንምጥቃስ እምበኣር፡ ብዛዕባ ጸታዊ ርክብ ኣብ ገዛኻ ምዝራብ ነውሪ ምስዝኸውን፡ እም ኸኣ ኣብ ቤት ትምህርቶም ብዛዕባዚ ኪዛረቡ ግዴታ ምስ ዝኸውን፡ እቶም ቆልዑ ውሕስነት ኣይስመዖምን። ወይውን ቆልዓ ኣብ ገዝኡ ፋሉል ምስዝኸውን፡ ኣብ ኣውቶቡስ ይኹኑ ኣብ ቤተ ክርስትያን፡ ካብቶም ናይ ዳኒሻውያን ዝተፈልየ ባህሪ ስለዘርእዩ፡ በቶም ደቂ ዓዲ ይግንቡን ብሕማቕ ዓይኒ ይጥመቱን።

ኣብ ደንማርክ ቆልዓ ብኸመይ ይዓቢ፡

ኣብ ገለ ባህልታት ብዛዕባ ኣተዓባብያ ቆልዓ ምዝራብ ልሙድ ኣይኮነን። ብኸመይን ስለምንታይን ከይበልካ ስኞ ኢልካ ጥራይ ብዝመስለካ ኣገባብ ተዕብዮም ማለት እዩ። ኣብ ደንማርክ ግን ከምኡ ኣይኮነን። ኣብዚ ወለዲ ብዛዕባ ምዕባይ ቆልዓ ብዙሕ እዮም ዝዛረቡ። ስለዚ ካብ ካልእ ሃገር ዝመጸ ሰብ ውን ከምዚ እዩ ኪገብር ዘለዎ።

እንተድኣ እቶም ዓበይትን ንኣሽቱን ብዙሕ ሽግራት ኣብ ውሽጦም ተሰኪሞም ናብ ደንማርክ መጽዮም፡ እዚ ብጣዕሚ ኣጸጋሚ ይኸውን። ንኣብነት ኣብ ወይ ኣደ ናይ ዝሓለፍዎ ጸኞጢ በሰላታት ምልክት ምስዝህልዎ፡ እቶም ዓበይቲ፡ ሓደ ሓደ ግዜ ውን እቶም ቆልዑ፡ ብፍሉይ ናይ ስነ-ኣእምሮ ሓኪም ክፍውሱ ኣገዳሲ ይኸውን። እዚ ቅድሚ ከመይ ጌሮም ደቆም ኣብ ሓድሽ ባህሊ ከምዘዕብዩ ምምሃር ምስዝኸውን ዝያዳ መኻሰብ ይህልዎ።

ሓደ ካብቲ ዑቕባት ወይ ስድትኛታት ምስ ናይቶም

ofte kan føle sig klemt. Barnet bliver nogle gange af forældrene presset i én retning, mens danske venner, lærere og fodboldtrænere m.fl. presser dem i den modsatte retning. Det er ikke let for et barn at være i klemme dér.

For at tage et par eksempler: Hvis det er forbudt at tale om seksuelle ting derhjemme, mens børnene bliver tvunget til det i skolen, kan børnene blive utrygge. Eller hvis små børn derhjemme fra er vant til, at der næsten ingen regler sættes for dem, kan børnene godt komme ud for mange vrede blikke og hårde ord i bussen eller i kirken, hvis de opfører sig på måder, som danskerne ikke bryder sig om.

Børneopdragelse i Danmark

Hertil kommer, at det i nogle kulturer slet ikke er normalt at tale om børneopdragelse. Man har "blot" en måde at gøre det på; men man har ikke sprog for, hvordan og hvorfor man gør det. Sådan er det ikke i Danmark. Her taler forældre meget om børneopdragelse. Så det skal man jo også lige vænne sig til, hvis man kommer fra et andet land.

Hvis man dertil lægger, at flere voksne og børn kommer til Danmark med store vanskeligheder i bagagen, bliver det rigtig svært. Hvis far eller mor fx har posttraumatisk stress syndrom (PTSD), vil det nogle gange være nødvendigt med særlig psykolog-behandling for de voksne – måske også børnene – inden man kan få overskud til at arbejde med, hvordan man

ዳንቫውያን አገባብ አተዳባብያ ቆልዑ አብ ሓደ ዝመጽሉ ቦታ፡ አብ መውዓሊ ህጻናት ወይ ቤት ትምህርቲ እዩ። እዞም ቦታታት ኩሎም ቆልዑ ምስቶም ዳንቫውያን ቆልዑ ብሓንሳብ ዝራኸቡሉ እዩ። ንእብነት፡ አብዚ እቶም መውዓሊ ህጻናት ወይ ቤት ትምህርቲታት ንዓኹም ንወለዲ አብቲ ማዓልታዊ ሂወት ደቅኹም ከሳትፍኹም ህርዲግ ዝበሉሉ እዩ። መዓስ ብዛዕባ ትምህርቶም ጥራይ፡ አንታይ ዳኣ፡ ዋላ ውን ብዛዕባ ናይቶም ቆልዑ ሓጎስን ምስ መሓዝቶም ዘለዎም ዝምድናን ውን እዩ። እዚ ናባኹም ጥራይ ዝለመ ኣይኮነን። ስለዚ ነዚ ናይ ሓባር ስራሕንዚ ኢድካ ዘርጊሕካ ተቐብሎን ተሳተፎን።

ቡቲ ካልእ ወገን ውን፡ ከም ዑቕብ ወይ ስደትኛ ወላዲ መጠን፡ ዘይተረዳእካ ወይ ውን ዘይትሰማምዓሉ ነገር አንተሃልዩ ብትብዓት ሕተትን ተቐዎምን። ካብቲ ዘለኻዮ ውጻእ፡ ንድሕሪት ኣይትመለስ፡ ግሉጽን ድሌት ዘለዎን ኩን። ከምዚ ብምግባርካ ነተን ኣለይቲ ህጻናትን መምሃራንን ውን ብዛዕባቲ ኩነታት ዘይርግጸኛታት ካብ ምዃን ትሕግዝን ኣለኻ ማለትዮ። ንዝበሉኻ ጺን ኢልካ ስማዕ፡ ክሰምዑኻ ከምዘለዎም ውን ተጸቦ። ንውላድካ ዝያዳ ትፈልጦ ንስኻ ኢኻ።

ዝበዝሐ ግዜ፡ ስደተኛታት ስድራቤት አብ ጸቢብ ገዛውቲ እዮም ዝቐመጡ። እዚ ክኣ ነቶም ቆልዑ መሓዞቶም ሒዞም ንገዛ ክመጹ የኸግርዎ። ዝኾነ ኮይኑ ግን፡ እቶም ቆልዑ መሓዞቱም ሒዞም ክመጹን መማህርቶም ንገዝእም ክዕድሙን ብዝተኻለለ መጠን ኩፋት ኩንን ብአወንታ ርአዮን። መብዛሕትኡ ግዜ አብ ሓድሽ ቦታ ምልማድ፡ ንቆልዑ ዝቐለለ ይኸውን።

አብ ደንማርክ፡ ኣዋልድን ኣወዳትን ብሓንሳብ ክጸወቱ ወይ መሓዞት ኪኾኑ ዝውቱር እዩ። ስለዚ ንወድኻ ጓል፡ ወይ ንጓልካ ወዲ ንጸወታ አብ ገዛ ምስ ዝዕድሙዎም ኣይግረምዮ። ውላድካ ናብ ዝተዳደሞ ናይ ዕለተ-ልደት ፌስታ ከምዝኸደ ውን

opdrager sine børn i en fremmed kultur.

Et af de steder, hvor mange indvandrere eller flygtningeforældre støder sammen med den danske måde at opdrage børn på, er i børnehaven eller skolen. Altså de steder, hvor ens børn er sammen med danske børn. Vær fx forberedt på, at danske børnehaver og skoler gør meget for at inddrage jer forældre i dagligdagen. Ikke blot omkring det faglige, men også omkring børnenes trivsel og forhold til kammeraterne. Det er altså ikke noget, man gør særlig i forhold til jer. Tag imod dette samarbejde som en udstrakt hånd og deltag i det.

Til gengæld er det også vigtigt, at I som flygtninge- og indvandrereforældre frimodigt spørger – og evt. protesterer – hvis der er noget, I ikke forstår, eller som I er uenige i. Meld ud, hold jer ikke tilbage, vær åben og nysgerrig. Derved hjælper I også de danske pædagoger eller lærere, som kan være usikre på situationen. Lyt til det, de siger, men forvent også, at de lytter til jer. Det er jo jer, der kender barnet bedst.

Flygtningefamilier bor ofte på meget lidt plads. Det gør det bl.a. svært for børnene at have kammerater med hjem. Men prøv alligevel at være åben for, at børnene får nogle få kammerater med hjem og vær positiv, hvis dit barn inviteres til at komme med hjem til en kammerat fra børnehaven eller skolen. Det gør det som regel lettere for barnet at falde til det nye sted.

Det er normalt i Danmark, at piger og drenge leger med hinanden eller er kammera-

አረጋግጽ፡ ስጋ ላሸማ ዘይበልፅ ምስ ዝኸውን ኪኣ ብግልጺ ንገር።

ምስ ዳንሻውያን ስድራ፡ ብፍላይ ክኣ ደቆም ኣብ ናይ ደቅኻ ዕድመን ሓድ ድልየት ዘለዎምን ወይ ደቂ መማህርትን ምስዝኾኑ፡ ምሕዝነት ምፍጣር ዓቢ ሓዝ ኢዩ። ብኸምዚ እቶም ዳንሻውያን ከመይ ገሮም ደቆም የዕብዩ ብቐሊሉ ክትዕዘብ ትኽእል። ብዛዕባ ቆልዑ ምዕባይ ውን ምስቶም ዳኒሽ ስድራ ክትዘራረብ ትኽእል፡ ጽቡቕ ምኽርን ማዕዳን ውን ኪትረክብ ትኽእል ኢኻ። እዚ ማለት ልክዕ ከም ናቶም ኣገባብ ኪትኪተል ማለት ዘይኮነስ፡ እንታይ ድኣ ኣብ ደንማርክ ክሳብ ትቐመጥ ዘለኻ፡ ከመይ ገርካ ደቅኻ ተዕቢ፡ ናትካ ዝሓሸ ምርጫ ንኸትወስድ ማለት እዩ።

ሓንቲ ተወሳኺት ሓበሬታ፡ ንኣብነት ናብ ሓኪም ወይ ቤት ጽሕፈታት ኣብ ትኸደሉ ግዜ ዋላ ውን ቋንቋ ዳንሽ ዝያዳኻ ይምለኹ፡ ንደቅኻ ከም ቱርጅማን ከይትጥቀሙሎም። ቆልዑት ብከምዚ ኣገባብ ኣብ ንዓባይቲ ጥራይ ዝምልከት ጉዳያት ኪኣትዉ ኣይግብእምን።

ናይ ወለዲ ምቁጽጻርን ነብሰ-ምግታእን

ኣብ ደንማርክ ቆልዓ ብ ርእሰ-ተኣማንነት ክዓቢ ብዙሕ ንጸቕጠሉ እዩ። ዋላ ውን ምስቲ ዝመጻሉ ስድራቤት፡ ሃይማኖትን ባህልን ብምዝማድ። እዚ ማለት ግን ካብ ስድርኦምን ናይ ስድርኦም ሃይማኖቶምን ኪኒጸሉ ኣለዎም ማለት ኣይኮነን። እንታይ ድኣ ከም ንኣሸቱን እኹላትን መጠን፡ ብናቶም ድልየት ናይ ስድርኦም ባህልን ሃይማኖትን ኪመርጹ ኣለዎም ማለት እዩ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት ኣብ ደንማርካውያን ስድራ

ter. Så bliv ikke overrasket, hvis din datter inviteres med en dreng hjem at lege, eller din søn inviteres til at lege hjemme hos en pige. Sats også på, at dit barn kommer til de børnefødselsdage, som det inviteres til, men meld også frimodigt ud, hvis dit barn fx ikke må spise svinekød.

Det kan være en stor hjælp at have venskabskontakter med danske familier, gerne familier, som har børn på samme alder og med nogle af de samme interesser eller fælles skole. På den måde kan man lettere se, hvordan danske forældre opdrager. Og man kan tale med danske forældre om børneopdragelse, få gode råd og vejledning. Ikke fordi man skal gøre det på præcis den samme måde, men for bedre at kunne træffe sine egne valg om, hvordan ens børn skal opdrages, når familien nu bor i Danmark.

Lige en ting mere: Brug ikke dine børn som tolk, når du fx skal til lægen eller på rådhuset, selv om de måske er bedst til dansk. Børn skal ikke på den måde indvies i sager og stof, som kun er for voksne.

Forældrekontrol og selvkontrol

I Danmark lægger vi stor vægt på, at børn skal vokse op og blive selvstændige. Også i forhold til den familie, religion og kultur de kommer fra. Det betyder selvfølgelig ikke, at de skal fravælge familien eller familiens religion. Men de skal som unge og voksne *frivilligt* vælge – eller evt. fravælge – familiens traditioner og tro. Det hænger sammen med, at familiens ære ikke betyder

ዘይከምቶም ስደትኛታት ስድራ፡ ናይ ስድራኻ ሽመት ወይ ክብሪ ንዓኻ ብዙሕ ትርጉም ኣይህብን እዩ።

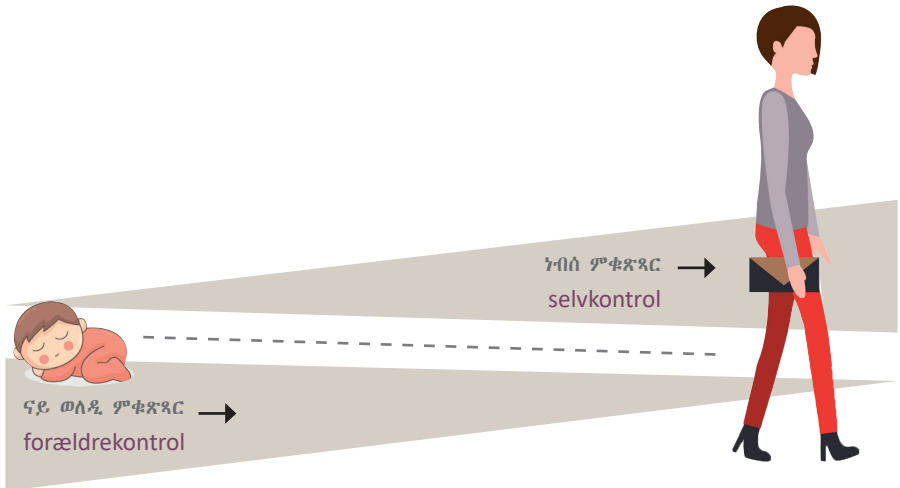
ኣብ ደንግርክ እቶም ኣዝዮም ንኣሸቱ ክንዲ ናይቶም ዓበይቲ ናጽነት የብሎምን። ኣብ መጀምርታ ነቶም ንኣሸቱ ቆልዑ ዘገልግሉ፡ ቀወምቲ ዝኾኑ ችግሮታት ኣለዉ። ቀዋሚ እዋን ድቃስን መግብን። ብዙሕ ሽኮራዊ ዘይምዝውታር። ዝተወሰነ ኣጠቓቕማ ኣይገድን ሞባይልን። ሽሕጎኳ ብዙሓት ዳኒሽ ስድራቤታት ንደቆም ኪውስኒሎም ዝኾብዶም ጎተኸን፡ ወለዲ ኣብ ናይ ንኣሸቱ ደቆም ብዙሕ ኪውስኑ ከምዘለዎም ግን ኩሉ ዝሰማማዓሉ ሓቂ እዩ።

እቶም ቆልዑ ኣናዓቦዩ ኣብዝኸድሉ፡ ባዕሎም ንክውስኑ ዝያዳ ፍቓድ ይረኽቡ። እቶም ቆልዑ ኣናበሰሉ ኪኸዱ ከለዉ፡ ናይ ወለዲ ምቁጽጻር እናወሓደ፡ ነብሰ ምቁጽጻር ክኣ ኣናዛየደ ይከይድ። ብከምዚ ዝሰዕብ ክኣ ዝያዳ ይበርህ።

nær så meget for danske familier, som den gør for mange flygtninge og indvandrere.

I Danmark får små børn ikke så megen frihed som store børn. Til at begynde med sættes der faste rammer for de små børn. Faste sengetider og spisetider. Ikke for meget slik. Begrænset brug af iPad og mobiltelefon. Selv om flere danske forældre også har svært ved at bestemme på vegne af de små børn, er det fortsat et ideal, at forældrene bestemmer meget mere i forhold til små børn end i forhold til store børn.

Efterhånden som børnene bliver ældre, får de selv lov til at bestemme mere. Forældrekontrollen bliver mindre, efterhånden som børnene modnes, og selvkontrollen bliver større. Man kan illustrere det sådan:

እዚ ማለት ወለዲ ንደቆም ጥዑይ ሓላፍነት ኪህልዎም ኣዝዩ ኣገዳሲ ይኸውን። ብፍላይ እቶም ክሳብ ደቂ 2 ዓመት ዘለዉ ንኣሸቱ፡ ኣቦን ኣደን ወሰንቲ ምዃኖም ሙሉእ ብሙሉእ ኪፈልጡ ኣለዎም። እዚ ወለዲ ን ደቆም ከሰራጥይዎም ኣለዎም ማለት ዘይኮነ፡ እቲ ዝሓሸ ንናኣሸቱ ህጻናት እንታይ ምዃኑ ንምርኣይ እዩ። ንኣሸቱ ቆልዑ ውሕስነት የድልዮም እዩ። ክድቅሱ፡ ኣስናኖም ከጽርዩ፡ጽቡቕ ኪበልዑ፡ ነብሶም ኪድረዙ ይኹን ትሕትና ኪመሃሩ፡ ሓላፍነት ዝወስደሎም እቲ እኹል ሰብ እዩ። ካብ ዓቕምም ንላዕሊ ኪገብሩ ውን እይክእሉን እዮም።

ኣብ ዕድሙ-ትምህርቲ ይኹን ኮተቴ ኣብ ዝበጽሑ እዋን ውን፡ ወለዲ እቲ ንደቆም ናይ ምውሳን ባህሊ ክቕጽልዎ ኣለዎም። ግን ብዝወሓደ መልክዑ፡ ቀስ ብቐስ፡ ደረጃ ብደረጃ፡ ብዕድሙ ኣብ ዝበስልሉ ኪኣ፡ ናጻ ኪግደፉን ባዕሎም ዝያዳ ኪውሰኑን ኪግደፉ ኣለዎም። እዚ 18 ዓመት ምስ

Det betyder, at det er meget vigtigt, at forældrene er sunde autoriteter for deres børn. Især de små børn. Inden børnene er to år, skal de helst have lært, at det er far og mor, der bestemmer. Det handler ikke om, at forældrene skal tyrannisere deres børn. Det handler derimod om, hvad der er *godt* for det lille barn. Små børn har brug for den tryghed, som det er, at et voksent, modent menneske tager ansvar for, at det får sin nattesøvn, får børstet sine tænder, får sund mad, får rørt sig. Og at barnet ikke får flere valgmuligheder, end det kan overskue. Og at det lærer høflighed.

Forældrene skal selvfølgelig fortsat bestemme meget for børnene, når de kommer i skolealderen, og når de bliver teenagere. Men mindre og mindre. Ganske

ዝገብሩ ወይ ውን ቅድሚኡ (ቀልጢፎም በሲሎም ምስ ዝኣኸሉ) - ብዓይኒ ሕብረተሰብ ከማን ነብሱ ክኢሉ ኣብ ዝበሃለሉ፡ (ንኣብነት ናይ መምርሒ መኪና ከውጺኦ ይኸእል ወይ ኣብ ምርጫ መራሕቱ ውን ኪሳተፍ ይኸእል) ማለት እዩ።

እዚ ማለት ውን ወለዲ ዝኾነ ክብልዎም የብሉን ማለት ኣይኮነን። ዋላ ኪንዲ ሰብ ኮይኖም ከለዉ፡ ከም ወለዲ፡ ዋላ ውን ኣብ ምርጫታቶምን ውሳኔኦምን ዝመስለና ኪኒዛረቦም ባህርያዊ እዩ። ካብ ሕጂ ንንየው ባዕልና ኪንውሲነሎም ግን ኣይንኸእልን። ምስ ዓበዩ ናጻ ኪኾኑ ናታቶም መሰል እዩ።

langsomt, skridt for skridt, efterhånden som barnet modnes, skal det slippes fri til at kunne mere og mere på egen hånd og til at bestemme mere og mere. Frem til barnet bliver 18 år – eller måske før, hvis det er modent til det – hvor det også i samfundets øjne er selvstændigt og fx kan få kørekort og stemme til Folketingsvalget. Det betyder selvfølgelig ikke, at man ikke kan eller må sige noget til sine store børn. Selv når de er voksne, har vi som forældre naturligvis ret til at sige, hvad vi mener, også om deres valg og beslutninger. Men vi kan ikke bestemme over dem længere. Det, vi siger og mener, når de er blevet store, har de lov til at forholde sig frit til.

ብዛዕብዚ ሓሳብካ ኣሰላስል ወይ ተዛረብ
ብመንጽር ናይ ደንማርክ ባህሊን ናትካ ባህሊን፡
ኣብ መንጎ ናይ ወለዲ ምቁጽጻርን ነብሱ-
ምቁጽጻርን ዘሎ ዝምድና ሓሳብካ ኣሰላስል ወይ
ተዛረብ።

Overvej eller tal om
Tænk over eller tal om forholdet mellem
forældrekontrol og barnets selvkontrol –
både i den danske kultur og i den kultur,
du kommer fra.

ምዕራፍ 2. ብዝግባእ ሓላፍነታዊ ምዃን

Kapitel 2. At være en sund autoritet

ከም ስደተኛታት ወይ ዑቕባት ኮይኖም ናብ ደንግርክ ዝመጹ ስድራቤታት ኣብ ልዕሊ እቶም ንኣሽቱ ደቆም ስልጣን ዘጥፍኡ ኮይኑ ከም ዝስመዖም ይፈልጥ እዮ። እዚ ብሓቂ ከቢድ እዩ ። ንኣብነት ደቕኻ ቋንቋ ቀልጢፎም ልዕሌኻ ብምኽኣሎም፣ ከም ወላዲ ሕፍረት ክስማዓካ ይኽእል እዩ ።

ገለ ወለዲ ክኣ፣ ደቆም ንወለዶም ኪኸሱ ናብ ፖሊስ ወይ ኮሙን ብምኻድ ከፈራርሑዎም ከምዝኽእሉ ምስ በጽሕዎ፣ ከም ወለዲ መጠን ስልጣን-አልቦን ውርደትን ይስመዖም ናብ ማህረምትን ጎነጽን ይኣትዉ። ወይ ክኣ ከም ወለዲ ነቲ ወጥሪን ዕግርግርን ንምህዳእ ክብሉ ኸሉ ይገድፍዎም በዚ ከኣ እቶም ቆልዑ ዝያዳ ስልጣን ከም ዝስመዖም ይገብር።

እዚኦም ግን ሕግቻት ሓሳባት እዮም። ኣብቲ ቀዳማይ ብዙሕ ጸኞጢ ኢኻ ተተቺምካ። ኣብቲ ዳሕረዋይ ኪኣ ኣብ ልዕሊ ቆልዑ ኪህሉ ዘለዎ ስልጣን ኢኻ ደው ኣቢልካ።

ኣብ ደንግርክ ቆልዓ ምህራም ብሕጊ ኩልኩል እዩ። ስለዚ ንቆልዓ ንምምላሽ ኢልካ ዝፍጸም ማህረምትን ጎነጽን ዘዋጽእውን ኣይኮነን። ከም ወላዲ ኣካላዊ ሓይሊኻ ትጥቀመሉ ኣዋንግውንጎ ኣሎ። ንኣብነት፡ ንቆልዓ ካብ ሓደጋ ወይ ሕግቕ ነገር ንምድሓን ኢልካ። ንቆልዓ ክሳብ ዝሃድእ ቀጥ ኣቢልካ ኪትሕዞ ውን ትኽእል ኢኻ።

እንተኾነ፡ ኣብ ክንዲ ብጎነጽ ዚኸውን፡ ብሓላፊነት

Jeg ved, at mange forældre, der er kommet til Danmark som flygtninge eller indvandrere, kan føle, at de mister magt over deres endnu ikke voksne børn. Og det er naturligvis meget svært. Man kan føle sig ydmyget som forældre, fx fordi børnene har lært sproget meget hurtigere.

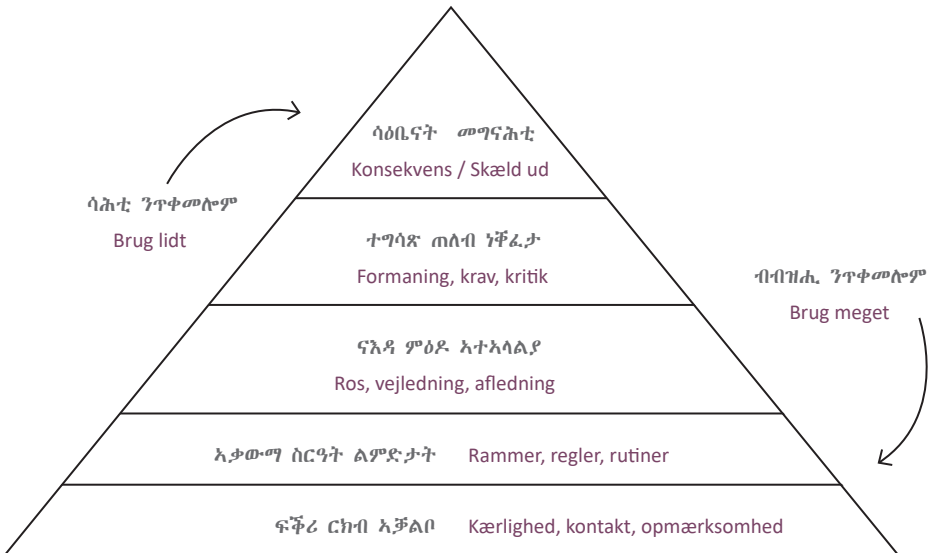
Nogle forældre kommer også ud for, at børnene truer med at gå til kommunen eller politiet med anklager mod forældrene. Så føler man sig afmægtig og ydmyget som forældre, og man fristes til at forsøge at få magt over sine børn på ny ved hjælp af (trusler om) tæsk og vold. Eller man kan som forældre fristes til at opgive kampen. Man giver efter og lader børnene få alt for megen magt.

Begge dele er en dårlig ide. I det første tilfælde bruger man ligesom sin autoritet for meget. I det sidste tilfælde opgiver man den autoritet, som børnene faktisk har brug for, at man udøver.

I Danmark er det forbudt ved lov at slå sine børn. Så det er ikke nogen farbar vej at prøve at få magt over sine børn ved at slå dem eller bruge vold over for dem. Man må godt bruge sin fysiske magt som foræl-

ዝመልእ ሚላ ኪኸውን ይግባእ። ቆልዑ ዝጽብይዎ ነገር፡ ጽኑዕን ጥዑይን ሓላፍነት ዝውንኑ ወለዲ ምህላው እዩ። እዚ ካብ መጀመርታ ምሳኻ ዝውለድ ነገር ኣይኮነን፡ እንታይ ድኣ፡ ምስቲ ማዓልታዊን ንነዊሕ ዝከይድን ልምዲታት ዝተኣሳሰረ ሓቂ እዩ። (ንዝያዳ መብርሂ ነዚ ዝስዕብ ስእላዊ መግለጺ ተመልከት (ስእላዊ መግለጺ))

dre og fx forhindre sit barn i at gøre noget farligt eller dumt. Man må også fastholde sit lille barn, hvis det er meget ophidset, indtil det er faldet til ro igen. I stedet for at bruge vold, gælder det derimod om at være en god autoritet. Børn har nemlig brug for, at forældrene er sunde, stærke autoriteter. Det læres ikke på et øjeblik, men har nøje sammenhæng med, at man øver sig – over lang tid – på opdragelsens omsorgspyramide, der ser sådan ud:

ኣብ መሰረት ናይዛ ፓይራሚድ፡ ብዙሓት ነገራት ከምዘድልዩ፡ ኣብ ላዕለዋይ ሸነኽ ግን ውሑድ ከምዘድሊ ካብዛ ስእሊ ተዓዚብካ ምግማቱ ዘጸግም ኣይኮነን። እስከ ኒኹሎም ደረጃታትዓዛ ፓይራሚድ ሓደ ብሓደ ንርእዮም።

Det, der er nederst i pyramiden, skal man bruge meget. Det, der er i toppen, skal kun bruges lidt. Lad os se på pyramiden lag for lag:

ፍቅር፡ ርክብ፡ ቆላሕታ

አብ ቆልዓ ምዕባይ እቲ አዝዩ አገዳሲ ነገር፡ ፍቅር ዝመልኦን፡ ምወቕን፡ እምነት ዝመልኦ ርክብን ምስ ቆልዓ ምፍጣር እዩ። እዚ ክኣ ንአቦን ኣደን ብማዕሪ ይምልከት።

ንኣሽቱ ህጻናት ኣብ ጽቡቕን ውሑስን ኣጠማምታን ኣድህቦን ዝያዳ ይምርኮሱ። ንኣብነት፡ ኣብ ኪዳኖም ዚቕይርሉ ወይ ድማ ኣብ ዝምገበሉ ጣውላ። ኣብ ኣደ ኣደ ባህልታት፡ ቆልዓ ንዓብይቲ ኪጥምት ነውሪ እዩ። ኣብ ደንማርክ ግን ብኣንጻሩ ፍቕድን ኣገዳስን እዩ።

ብከምዚ እቲ ህጻን እቲ መባእታዊ ስምዒት መቀረት ሂወት፡ ብውሑስን ምወቕን ርክብ ምስ ስድራቤቱ ብምህላው ይረኽቦ። እዚ ድማ እቲ ህጻን ዕብየት ዘርእየሉ፡ ኣደ ውሑስ ዝኾነ መድረኽ ይፈጥር።

ምስ ንኣሽቱ ቆልዑ ጥቡቕ ርክብ ምህላው፡ ንገለ ሰብኡት ዘይልሙድ ተርእዮ ኪኸውን ይኽእል እዩ። እዚ ግን ዋላ ብወገን ኣቦታት ኪኸውንን ኪልሙድን ዘለዎ ነገር እዩ።

እዚ ፍቅር ዝመልኦ ርክብን ቆላሕታን፡ ወለዲ ንደቆም ካብ ኣደጋን ዕንወትን ንኸከላኸሉን ነቲ ጽቡቕ ንደቆም ዘበለ ኪኸተሉን የጠቓልል።

እዚ ብግብሪ እንክትርጎም፡ ቆልዓ ውዑይ ነገር ይኹን ኣዊ ንኸይሕዝ፡ ኣትሪርካ ብምጥማትን ኣነጺርካ ብምዝራብን ኪገገር ይግባኡ። እቲ ቆልዓ ግድን ብኣግኡ ካብዞም ኣደገኛታት ነገራት፡ ኩሉ ግዜ ክእለን ክርሕቕን ኣለዎ።

ኣደ ህጻን ስኒ ምብቋል ኣብ ዝጅምረሉ፡ ከመይ ጌርካ ኣስናንካ ተጽሪ ግድን ብግብእ ክመሃር ኣለዎ። ዋላኻ ሙቕእ ኣይኹን። ኣገዳሲ ተኾይኑ ውን፡ ክሳብ ባዕሉ ኣብ ማዓልቲ ክልተ ግዜ ምጽራይ ዝለምዶ፡ ጠቢቕና ነላምዶ።

Kærlighed, kontakt og opmærksomhed

Det vigtigste i børneopdragelsen er at skabe en kærlig, varm og tillidsfuld kontakt til sine børn. Det gælder for både moderen og faderen.

Det helt lille barn er meget afhængigt af en god, tryk øjenkontakt og opmærksomhed, fx ved puslebordet eller i sofakrogen, når barnet har fået noget at spise. I nogle kulturer er det ikke tilladt for et barn at have øjenkontakt med en myndig person. I Danmark er det tværtimod vigtigt.

Barnet får nemlig sin første fornemmelse af, at livet er værd at leve, gennem en tryk, varm kontakt med sine forældre. Det bygger ligesom en tryk platform under barnet, som det kan udvikle sig på.

Det kan være uvant for nogle mænd at have denne nære kontakt med sit helt lille barn, men man kan og bør øve sig på det. Også som far.

Til den kærlige kontakt og opmærksomhed hører også, at forældre tager ansvar for at forhindre det, som er farligt eller ødelæggende, og at forældre holder fast ved det, som er vigtigt og godt for barnet. Derved får det lille barn en stærk fornemmelse af, at forældre vil det noget godt.

Helt praktisk: Det lille barn må med et strengt blik og en fast stemme få besked om ikke at røre ved den varme tekande eller det levende lys. Og barnet må med fasthed og konsekvens fjernes fra farlige situationer.

Når det lille barn har fået sine første tænder, skal det også lære at få børstet dem,

ህጻናት ዝተፈላለዩ ምትብባዕ የድልዮም እዩ። ጽቡቕ ኣተዓባብያ ቆልዓ ንሕማቕ ጊጋ እዩ ምባል ጥራይ ኣይኮነን። እንታይ ድኣ፡ ነቲ ኣወንታውን፡ ቅጥፅ ኢልካ ኣፍልጦ ምሃብ ኣገዳሲ እዩ። ከም ወለዲ ምስ ደቅና ብሓባር ብምዃን፡ ኣወንታዊ ነገር ኪንገብር ኣለና። ንኣብነት፡ ኣብ መጻወቲ ብሓባር ምኻድ፡ ቴለቭዥን ብሓባር ምርኣይ፡ ከተማ ምዝዋር፡ ናይ ሓባር ገይም ምፍጣር ..ወዘተ። እዚ ምስ ግዜኻ ምጥፋእ ኣይትሕሰቦ። ብኣንጻሩ፡ ቆልዓ ኣብ ወለዲ ነብሱ ከንጻባርቕ ኣገዩ ኣገዳሲ ኢዩ።

ብርግጽ ሙሉእ መዓልቲ ግዜ ክትህቦም ኣይከኣልን ኢዩ። ነቲ ቆልዓውን ከመኡ ዘድልዮ ኣይኮነን። ብኣንጻሩ መዓልቲ ሙሉእ ብዛዕባ ቆልዓ ጥራሕ ምስ ዘይከውን ኣገዩ ኣገዳሲ ኢዩ። ኣባላት ስድራ ኣብ ስራሕ ወይ ድማ ኣብ ትምህርቲ ክህልዉ ይኽእሉ። ወይ ወለዲ ደኺሞም ዕረፍቲ የድልዮም ይኸውን።

ምስኦም ኣብ ንህሉ ግን ሙሉእ ኣድህቦና ምስኦም ክኸውን ኣለዎ። ንቆልዓ ኣብ ክንዲ ዝተፈራረቐ ህለወ፡ ን 10 ደቂቅ ምስ ሙሉእ ኣድህቦ ሂብካ ብድሕራኡ ግን ምስ ውልቁ ወይ ምስ ካልኦት ክጻወት ኣፍቅደሉ።

ኣብ ደንግርክ ኣብ ቆልዓ ምዕባይ፡ ቅንዕናን ግሉጽነትን ኣገዳሲ ነገር ኢዩ። ቆልዓ ትሕትና ክመሃር ኣገዳሲ ንኣንተነ፡ ቅንዕና ግን ልዕሊ ኩሉ ኢዩ። ቆልዓ ንወለዲ ንምዕጋብ ወይ ስለ ዝፈርሖም ኢሉ ጥራይ ኣምሰሉ ምስ ዝኸውን እኩል ኣይኮነን።

ንኣብነት፡ ቆልዓ ንዘፍርሕዎ ነገራት ከይተሳሕቑን ከይተሃርመን ብቅንዕና ክዛረብ፡ ኣገዳሲ ኢዩ። ጓል ይኹን ወዲ፡ ኣብ ሓሪቕ ምዝገብኦ ከም

selv om det er ubehageligt. Om nødvendigt må man holde barnet fast, indtil det har lært, at man altså skal have børstet tænder to gange om dagen.

Små børn skal også mødes med mange opmuntringer. God børneopdragelse er ikke primært at sige nej til det negative (selv om det ikke kan undværes), men at sige ja til det positive. Som forældre bør man gøre positive ting sammen med barnet: gå på legeplads, se TV sammen, tage i byen, finde et spil frem, lege tumlelege. Den slags er ikke spildtid. Det er tværtimod meget vigtig tid, hvor barnets kan spejle sig i mor og far for at finde ud af, hvordan man kan og bør leve.

Man kan selvfølgelig ikke vie sit barn udelst opmærksom dagen lang. Det har barnet heller ikke brug for. Det er tværtimod meget vigtigt for barnet at erfare, at det ikke kan dreje sig om barnet selv hele tiden. Der kan være søskende, og mor og far skal på sprogskole eller på arbejde. Eller forældrene kan bare være trætte og trænge til at hvile sig. Efterhånden som barnet bliver ældre, er det meget vigtigt at lære dette.

Men når vi så er sammen med barnet, skal vi være nærværende. Hellere give barnet ti minutters koncentreret opmærksomhed og så forlange, at det passer sig selv eller leger med andre bagefter, end at vi kun er halvvejs nærværende hele tiden og konstant småskælder på barnet.

En meget vigtig ting i børneopdragelsen i Danmark er åbenhed og ærlighed. Det er vigtigt, at et barn lærer høflighed; men ær-

ንቡር ክውሰድ'ውን ኣገዳስነት ኣለዎ።

ናይ ቆልዑት ባህርያዊ ጾታዊ ድሌት ዘሕፍርሮም ንክይከውን ኣገዳሲ ኢዩ። ዋላ'ኳ ንገለ ገለ ወለዲ ከቢድ እንተኾነ፡ ኣብ መስርሕ ምዕባይ ግን ብዛዕባ እዚኣም፡ ኣብቲ ናትካ ጾታዊ ስነምግባር መሰረት ብምግባር፡ ከምልምዲ ክትዛረበሉ ክትፍትን ኣለካ።

ቆሎዑት ምስ ሑሉፍ ዝተኣሳሰር ሕማቕ ተዘኩሮታቶም ክነግሩ ምስ ዝደልዩ፡ ወለዲ ጽን ኢሎም ክሰምዕዎም ኣዚዩ ኣገዳሲ ኢዩ። ወላ ውን ዘሕዝንን ከቢድ ስሚዒት ዝፈጥርን ይኹን። ዓቃል ኩን። ብዛዕባ ከምዚኣም ዘኣመሰሉ ተሞኩሮታት ቆልዑ ብተደጋጋሚ ክዛረቡ ይደልዩ ኢዮም።

ኣቃወማን ስርዓትን ዝውቱር ልምድታትን

ቆልዑ ወሑሳት ንክኾኑ፡ ኣቃወማን ስርዓትን ዝውቱር ልምድታትን የድልዮም። ብፍላይ ኣብዚ ቲሺ፡ ኢንተርነት፡ ሞባይልን ካልእን ኣብለጭሊጩሎም ዘለዉ እዋን። ስለዚ ናይ ድቃስ፡ ደገ ምዝዋር፡ ጸወታ፡ መግቢ፡ ሜድያ... ወዘተ ስርዓት ኣጠቓቕማ ግዜ ክህሉ ኣገዳሲ ኢዩ።

ሓንቲ ስድራ እንታይ ዓይነት ኣቃወማን ስርዓትን ዝውቱር ልምድታትን ክትሰርሓላ ግድን ኣይኮነን። ኣቦን ኣደን ናይ ሓንቲ ስድራ እዮም ኣብ ዘውጽዎ መደብ ጹናዓት ክኾኑ ዘለዎም። ብርግጽ እዚ ምስ ምውሳኽ ዕድመ ናይቶም ቆልዑት

lighed er trods alt vigtigere. Det er altså ikke nok, at barnet tillægger sig en ydre, korrekt facade for at tilfredsstille far og mor – eller fordi det er bange for far eller mor.

Det er fx meget vigtigt, at barnet kan fortælle ærligt, hvis det er bange for noget uden at blive gjort til grin eller slået. Det er vigtigt, at børn – også drenge – har lov til at græde, når de er kedede af det.

Det er også vigtigt, at børns naturlige interesse for det seksuelle ikke bliver gjort skamfuld. Selvom det kan være svært for nogle forældre, må man under hele opvæksten prøve at tale naturligt og værdigt om de disse spørgsmål ud fra den seksualmoral, som man har.

Hvis børn har svære oplevelser med fra fortiden, er det særlig vigtigt, at forældrene lytter, hvis barnet fortæller om det. Også de triste og tunge følelser. Og vær tålmodig. Barnet kan have brug for at fortælle om de vanskelige oplevelser flere gange.

Rammer, regler og rutiner

Børn har brug for rammer, regler og rutiner for at være trygge. Især i vores tid, hvor TV, internet, mobiltelefon og meget andet får det til at flimre for os alle sammen. Derfor er det vigtigt med gode regler for sengetider, udetider, legetider, måltider, medietider og alle de andre tider.

Man kan ikke lave et skema for, hvilke rammer, regler og rutiner et hjem skal have. Det må far og mor i det enkelte hjem finde ud af, og så holde fast i det, de har bestemt. Naturligvis må den slags ændres,

ዝቀያየር ኢዩ። እቶም ቆልዑት እውን ኣብዚ ኢዩም ከእትዉ ኣለዎም። ናይ መወዳእታ ወሰንቲ ግን ወለዲ ኢዮም።

ካብ ብዙሕን ዘይትግበሩን ሕግታት፡ ውሑዳት ግን ክኣ ኣብ ግብሪ ዝትግበሩ ሕግታት ይምረጽ።

ካብ ደቂ 6 ዓመት ካሳብ ዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሑ፡ ግዴታዊ ዝኾነ ሰሙናዊ ልምድታት ክህልዎም ንቡር ኢዩ። ንኣብነት ምጽራይ ገዛ፡ ምሕጻብ ኣቑሑት፡ ሽቓቕ ምጽራይ፡ ወለዲ ኣየናይን

når børnene bliver ældre. Børnene bør også have indflydelse på, hvordan det bliver. Men i sidste ende er det far og mor, der bestemmer.

Det er bedre med få regler, som man gør meget for at overholde, end at have en masse regler, man alligevel ikke kan håndhæve.

Det er også helt i orden, at børn fra ca. seksårsalderen, indtil de flytter hjemmefra, har nogle faste pligter i løbet af ugen.

ክንደይ ስራሕ ክዕመም ከምዘለዎን ይውስኑ። ብኸምዚ ድማ ቆልዑት ጥዑይ ዝኾነ ስድራቤታዊ መዓልታዊ ንጥፊታት ከካይዱ ይሕግዝም።

እቲ ቀንዲ አገዳስነት ናይ ጽቡቕ ዝኾነ ኣቃዉማን ስርዓትን ዝውቱር ልምድታትን፡ ወለዲ ናይ ደቆም ጽቡቕ ኣርኣያ ምስ ዝኾኑ ኢዩ። ወለዲ መብጽዕያም ምስ ዘተግብሩ፡ ንዘይ ገብርዎ ምስ ዘይእማገጹ፡ ንደቆም ምስ ዘይሕስዉሎም፡ ኣብ ሐደ ነገር ንቕጽ ምስ ዘይብሉ፡ ወለዲ ንጌጋታቶም ተቐበልቲ ምስ ዝኾኑ... ወዘተ።

ብሓጺሩ፡ ንደቅና ጽቡቕ ኣርኣያ ክንከውን ይግባእ። ኣብ ወዲ ይኹን ጻል ብማዕሪ ክትግበር ኣለዎ። ኣዋልድ ናይ ሰበይቲ ነገር ንምምሃር ነደታተን ይዕዘባ፡ እቶም ኣወዳት ከኣ ናይ ሰብኣይ ዘበለ ነገር ንምምሃር ነገራቶም ይዕዘቡ።

ቆልዑት ካብቲ ንብሎም ንላዕሊ ንእንገብር ነገር ዝያዳ የተግብሩ።

ናእዳ፡ ማዕዳን ኣተኣላልያ ቆልዑን

ኣጠቓቕማ ብከመይ ጌርካ ከም ትንእድን፡ ጉድለት ትእርምን፡ ትኣልን ኣብ ኣተዓባብያ ቆልዓ ክትፈልጥ ግድን እዩ። ብኸምዚ ከኣ እቶም ቆልዑት ነቦን ነደን ከም ፈቓራትን ሓላፍነታውያንን ጌርም የስተማቕርዎም።

ኣብታ ፓይራሚድ ምስ ንዕዘብ ናእዳ ኣብ ታሕተዋይ ደረጃ ኣይትርከብን። ምክንያቱ

Det kan være at rydde op, at sætte i opvaskemaskinen eller vaske wc'et. Som forældre må man selv vælge hvilke og hvor mange opgaver. Men på den måde får børnene også et sundt medansvar for familiens daglige liv.

Det vigtigste, for at børn finder ind i gode rammer, regler og rutiner, er, at forældre er gode forbilleder: At forældrene holder, hvad de lover, og at forældrene passer på ikke at love mere, end de kan holde. At forældrene ikke lyver, når børnene ikke må lyve. At far også selv tørrer op, hvis han har spildt, hvis børnene skal tørre op, når de har spildt. At forældrene også indrømmer, når de begår fejl. Osv.

Vi skal kort sagt være rollemodeller for vores børn. Det gælder også for det at være pige og dreng. Piger ser på deres mor – og andre kvinder – for at finde ud af, hvordan en rigtig kvinde er. Drengene ser på deres far – og andre mænd – for at finde ud af, hvordan en rigtig mand er.

Det er nemlig sådan med børn, at de i langt højere grad gør, hvad vi *gør*, end hvad vi *siger*, de skal *gøre*!

Ros, vejledning og afledning

Man må også benytte sig af ros, afledning og vejledning i børneopdragelsen, for at børnene oplever far og mor som kærlige, gode autoriteter.

Bemærk, at "ros" ikke ligger i det nederste lag i pyramiden på side 9, for det er langt vigtigere, at børnene oplever, at de er elsket, som de er, end at de skal *fortjene* for-

አገዳስነታ ንቆልዓ ከምዘለዎ ምፍቃርንምበር፡ ኣብ ትምርቲ ስለዝነፍዑ ወይ ምልኩዓት ስለዝኾኑ ኢልካ ካብ ምፍታው ስለ ዝፈላለ። ቆልዑ ኣብ ትሕቲ ዝኾነ ይኹን ኩነታት ብወለዶም ፍቕራት ምኳኖም ክፈልጡ ይግባእ።

እዚ ማለት ግን ንቆልዓ ክትንእዶ ወይ ክትነቕፎ የብልካን ማለት ኣይኮነን። ካባና ካብ ዓበይቲ፡ ኣየናይ ቕጽዕ ወይ ጌጋ ከምዝኾነ፡ ቆልዑት ንጹር ዝኾነ ሓበሬታ ክረኽቡ ኣገዳሲ ኢዩ። ኣብ መወዳእታ ምበኣር፡ ውሉድካ ጽቡቕ ነገር ኣብ ዝገብረሉ እዋን ንኣዶ። ቅድመ-ኩነት ዘይብሉ ፍቕሪ ግን እቲ ኣዚዩ ኣገዳሲ ባኣታ ኢዩ።

ቆልዑ ብዙሕ ዝኾነ ምእላይ የድልዮም ኢዩ። ኣብዛ ዓባይን፡ መዳናገሪትን፡ ሓደጋ ዝመልኣን ዓለም ደኣሞ ብከመይ መንገድም ክፈልጡ፤ ምእላይ ማለት ንቆልዓ ቦቲ ዝርድኦ መንገዲ ከተርእዮ ምፍታን እዩ። ንኣብነት፡ ኣጠቓቕማ ኢንተርነት፡ ኣይ-ፓድ፡ ሕግታት ጽርግያ፡ ኣጠቓቕማ ቋንቋን ምስ ካልኣት ምስታፍን ዝዓይነቶም ኪጥቀሱ ይክኣሉ።

ነዚ ቆልዑት ኣብ ግዚኡ ብከመይ ይገጥምዎ ገደብ ከምዘለዎ፡ ኣብ ግምት ምእታው የድሊ። ብሓንጻብ ብዙሕ መምርሒታት ንቆልዓ ካብ ምሃብ ተጠንቀቕ። ነቲ ንስኻ ትነብሮ ኣገባብ ብኩሉ መዳይ ክፍትንዎ ከምዘለዎም ግን ኣረጋግጽ።

ማዕዳ ማለት ንቆልዓ ካብዘየድልዩ ጠባያት ክትኣልዮ ምፍታን ማለት ኢዩ። ቆልዑ ኣብ ዝኹርዮሉ፡ ናብ ጸወታ ብምዕዳም ወይ ድማ ወረቐት ሒዝካ ምስኣም ኮፍ ብምባል፡ ነቲ ጎነጽ ብቐሊል ትፈትሑ። ገለ ገለ ወለዲ ንደቆም ብጽቡቕ ኣብ ምድዕዓስ ንፋዓት ኢዮም። ኩሎም ጸገማት ብከምዚ ንክፍትሑ ኣይትጸበ።

ældres kærlighed, fx ved at klare sig godt i skolen eller være søde. Børn skal vide, at de er elsket af forældrene uanset, hvordan de klarer sig eller opfører sig.

Men det betyder ikke, at man slet ikke må rose (eller kritisere) sit barn. Det er vigtigt, at børn får tydelige signaler fra os voksne om, hvad der er godt eller skidt i deres adfærd. Så ros endelig dit barn, når det gør noget godt eller klarer sig fint eller laver noget flot. Men ubetinget kærlighed er det vigtigste.

Børn har også brug for megen vejledning. Hvordan skal de ellers finde vej i en stor, forvirrende og farlig verden? Vejledning er at vise sit barn vejen – først og fremmest gennem sit eget gode eksempel, men også ved at vejlede det om internetbrug, iPad, færdselsregler, sprogbrug og omgang med andre børn.

Men husk, at der er grænser for, hvor meget børn kan klare ad gangen. Pas derfor på ikke at hælde alt for megen vejledning på børnene. Men vær sikker på, at de nok skal prøve at leve sådan, som du lever!

”Aflødning” vil sige, at man leder børnene bort fra en uønsket adfærd. Hvis børn er ved at komme op at skændes, kan man tilbyde at spille et spil eller sætte sig ned ved bordet og finde papir og farveblyanter frem, så konflikten evt. kan ”opløses” i lidt hygge ved spisebordet. Nogle forældre er rigtig gode til at aflede børn på en god måde. Det kan også dreje sig om, at man prøver at få gang i noget fodbold i stedet for, at de halvstore drenge hænger ud med

ሓንሳብ ሓንሳብ ቆልዑት ክጋራጩዉ ይኸእሉ ኢዮም። ብንእሶም ከመይ ጌርካ ግርጭት ከምትፈትሕ እንተዘይተማሂርም ግን፡ ዳኡራይ ምስ ዓቡዩ ክማሃርዎ ኣዚዩ ኣሸጋሪ ክኸውን ይኸእል ኢዩ።

dårlige kammerater.
Man skal bare ikke tro, at *alle* problemer kan løses på den måde. Nogle gange må man tage en konflikt med børnene. For hvis de ikke lærer at løse konflikter som børn, kan det blive svært at lære det senere i livet.

ብዛዕብ'ዚ ሓሳብካ ኣሰላስል ወይ ተዛረብ ስለምንታይ ንውላድካ ቅንዕናን ትሕትናን ምምሃር ኣገዳሲ ይኸውን፤

ኣብ ገዛኹም ኣቶም ሰለስተ ቀንዲ ኣገደስቲ ሕግታት መን መን እዮም- ንክትዕቅዩምን እንታይ የድልዩኻ፤

Overvej eller tal om

- Hvorfor er det vigtigere at lære sine børn ærlighed end høflighed?
- Hvad er de tre vigtigste regler i dit hjem – og hvad vil du gøre for at fastholde netop de tre regler?

ምዕራፍ 3. ጉሁዳት ወለዲ ውሕስነት ዘለዎም ቆልዑ የፍርድ

Kapitel 3. Tydelige forældre giver trygge børn

ሓደ ሓደ ስደተኛታት ወለዲ ኣብ ደቆም ጉሁዳትን ጽኑዕ መርገጺ ዘለዎምን ንኸይኮኑ ከምዝፈርሑ ይፈልጥ እዩ። እዚ ምናልባት እቶም ዳንቫውያን ወለዲ ኣብ ልዕሊ ደቆም ብዙሕ ኣይቃወሙን እዮም ኢሎም ስለዝሓስቡ ኢዩ ዝኸውን። እንተኾነ፡ ዋላን ኣብ ሞንጎ ዓበይቲን ንኣኸቱን ቆልዑ ይፈላለ ምበር፡ ወለዲ ጉሁዳትን ኣብ መትከሎም ጽኑዓትን ኪኾኑ ግን ነቶም ቆልዑ እውን ኣገዳሲ እዩ።

ስለዝኾነ ኪኣ፡ ሕጂ ኣብቶም ኪልተ ላዕለዎት ደረጃታት ናይታ ኣብ ዝሓለፈ ዝረኣናዩ ፓይራሚድ ኪንዕዘብ ኣና።

ተግሳጽ፡ ጠለብ፡ ነቕፌታ

ናእዳ፡ ጥበራን ኣተኣላልያን ቆልዑ ብዛዕባ ንሓደ ነገር ብኣወንታ እወ ኢልካ ምቕባል ኪኾኑ ከለዉ፡ ብእንጻፍ ተግሳጽ፡ ጠለብ፡ ነቕፌታ ክኣ መብዛሕትኡ ግዜ ብዛዕባ ንሓደ ነገር ምንጻግ ወይ ኣይፋል ኣብ ምባል ንጥቀመሎም። ቆልዑ ኪልቲኡ ኢዩ ዘድልዮም፡ ዋላ ኣምቢ ምባል ውን።

ንኣብነት ቆልዑ ኣብ ኢንተርነት ወይ ቲቪ ዝርከብ ኩሉ ነገር ክረእዩ ኣይግበኡምን። ኣብ ናይ ዓበይቲ ዓለም፡ ብናኣኸተኣም ኪኣትዉ የብሎምን። ኣብ ቴሌቪዥን ይኹን ኣብ ኢንተርነት ንቆልዑ ሓደገኛ ዝኮኑ ነገራት ብዙሓት እዮም። ስለዚ ኣብዚ ነገር ኣይፋል ምብባልና ንደቅና ጠቐምና

Jeg ved, at nogle forældre, der er flygtninge eller indvandrere, er bange for at være tydelige og konsekvente over for deres børn. Måske fordi de oplever, at nogle danske forældre ikke er det over for deres børn. Men selv om der er forskel på små og store børn, er det vigtigt for *alle* børn, at deres forældre er tydelige og konsekvente.

Derfor vil vi nu se på de to øverste lag i pyramiden, som blev vist på side 9.

Formaning, krav og kritik

Mens ros, vejledning og afledning mest handler om at sige *ja* til noget, handler formaning og kritik mest om at sige *nej* til noget. Børnene har brug for begge dele. Også, at vi nogle gange siger nej. Børn skal fx ikke have lov til at se *alt* i fjernsynet eller på internettet. De skal ikke indvies i de voksnes verden for tidligt. Der er nemlig meget på internettet og i TV, som er skadeligt for børn, så vi gør vores børn en tjeneste, når vi siger nej til den slags. – Selv om børnene ofte protesterer, når vi siger nej.

እምበር አይጎዳእናሎምን፡ ዋላኳ እቶም ቆልዑ ንግዚኡ አይቀበልዎ።

ቆልዑት ካብ ትእዛዝትና እውን ይኸስቡ እቶም። ሓቂ እዩ ኣብ መንጎ ነቶም አዝዮም ንአሸቱን ዕብይ ዝበሉን ከምዝፈላለ። እንተኾነ ሓደ ወዲ 3 ዓመት ቆልዓ ኣብ ጽሬት ኪሕግዝ ይኸእል ኢዩ። ንሓደ ወዲ 10 ዓመት ቆልዓ ኪኣ ከምዘይሕሶ ኪትነግሮ ትኸእል ኢኻ።

ቆልዑ ኣብ ስራሕ ገዛ ከምቲ ዝድለ ምስዘይነፍዑ ኪንነቕፎም ንኸእል ኢና። ናይቲ ቆልዓ ብስለትን ክእለትን ኣብ ግምት ከነእቱ ግን ግድን ኢዩ። ንሓደ ወዲ 2 ዓመት ገለ ክዕዩ ኢልካ ኪትነቕፎ የብልካን። ምኽንያቱ፡ ሓደ ወዲ 2 ዕመት ቆልዓ ኩባያ ብግቡእ ክሕዝ ኣካላቱ ከምቲዝድለ ስለዘይግዕበለ። ከምኡውን ርሳስ ብጸጋሙ ስለዝሓዛ ክትነቕፎ ኣይግባእን።

መምሃራን ኣብ ቤት ትምህርቲ ብዛዕባ እቲ ቆልዓ ምስ ዘማርሩ፡ ወለዲ ኪከታተልዎን ኪገንኹዎን ግድን እዩ። እቲ ነቕፊታ ግን ናብቲ ዝገበርዎ ጌጋታት ጥራይ ከድህቡ ኣለዎም። እቲ ቆልዓ ኩሉንትኡ ዘበለ ጌጋ መሲሉ ክርደኦ የብሉን።

ኣብታ ጌጋ ዝገበሩላ እዋን ጥራይ ኪንዛረቦም ከምዘለፍውን ኣገዳሲ እዩ። ንኻልኣት ከባጭዉ የብሎምን። ኪሕስዉ ኣይግባእን። ናይ ካልኣት ንብረት ክልዕሉ ኣይግባእን።

ከምቲ ኣቕዲመ ዝበልኩዎ ግን ምስ ደቅና ጽቡቕ ዝኾነ ርክብ ኪህልወናን፡ ልዕሊ ጌጋን ቅኑዕን ምባል ዝኸደ ፍቕሪ ከነርእዮም ከምዘለናን እዩ።

ዓቕኑ ዝሓለፎ መግናሕትን ሳዕብየናቱን

ስሕት ኢልካ ንቆልዓ ኪትገንጦ ዘጋጥም እዩ። ሙሉእ መዓልቲን ኩሉ ግዜን፡ ኣቦን ኣደን ንቆልዓ ዝገንኹዎ ግን ኪኸውን የብሉን። ካብቲ ምስ ቆልዑ ዝግበር ፍቕሪ ዝመልኦ ርክብ ኪኣ

Børn har også godt af, at der bliver stillet krav til dem. Selvfølgelig er der forskel på, hvilke krav man skal stille til små børn og til store børn. Men den treårige kan godt hjælpe med at rydde op. Og man kan godt kræve af den tiårige, at han ikke lyver.

Hvis børnene ikke gør det godt nok, fx med pligterne derhjemme, må vi også udsætte dem for kritik. Men vi skal altid tage højde for barnets modenhed og evner. Man skal ikke kritisere en toårig for at spille, for den toåriges motorik er endnu ikke udviklet til at holde på en kop. Man må heller ikke kritisere et barn, der er venstrehåndet for, at det holder blyanten i ”den forkerte hånd”.

Hvis lærerne klager over et barn i skolen, skal forældrene selvfølgelig følge op på det og irttesætte barnet. Men kritikken af barnet skal rettes imod det, det har gjort forkert eller har undladt at gøre. Barnet må ikke få det indtryk, at ”hele mig” er forkert. Vi skal selvfølgelig også påtale det, når børn gør noget forkert eller dumt. De må ikke være med til at mobbe andre. De må ikke lyve. De må ikke tage noget, der tilhører andre.

Men som jeg skrev tidligere: Det er endnu vigtigere, at vi har god kontakt til vores børn og viser vores kærlighed til dem, end at vi siger ja til det rigtige og nej til det forkerte.

Skældud og konsekvens

Man kan blive nødt til at skælde børn ud ind i mellem. Det må bare ikke være sådan, at mor eller far går dagen lang og skælder lidt ud hele tiden. Det går nemlig ud over

ደረቱ ይላል። ገዳኝን አብ ቲኸደሉ እዋን እታ ንሰኻ ባዓል ስልጣን ምዃን ምላኻ ተማላኦ። ምኽንያቱ፡ ቆልፀ ምዓስ እንታይ ይብሉ አይፈልጡን እዮም። ውሉድካ ኪግናሎም ዘለዎ ነገራት አለዉ ድዮም፤ ግበሮ። ብኡ መጠን ኪአ ነገራት ክዕረዩልካ እዮም። ነዞም ዝሰዕሱ ነገራት ግን ዘክር፡

- ቆልዓ ንዝገበሮም ጌጋታት ጥራይ ድኡምበር ንእንታይነቱ አይትግናሕ። ሓደ ቆልዓ ክጽሕፍ ብዘይምኽአሉ ወይ ብሽግለታ ኪዝውር ዘይምኽአሉ ኪግናሕ አይግበእን።
- ጌጋታቱ ባዕሉ ምስዝፈልጥ እውን አይትግናሓዮ።
- አብ ቅድሚ ካልኣት ምግናሕ አቋርጽ።
- ንዓኞሚ አዳም ዝበጽሖ ውላድካ አይትግናሕ። እኹላት ክብረቶም ክትንከፈሎም አይደልዩን እዮም።
- እንተድኣ ገሂሕካ፡ ነቲ ቆልዓ ከምብሓድሽ ተቐላጢፍካ ናብቲ ሕብረተ-ሰብ ጸንብሮ።
- መግናሕቲ ዘይግበእ እንተኔሩ፡ ይኞርየታ ሕተቶ።
- መግናሕቲ ንኸንጎድኦም ኢልና ክሳብ ዘይተነ፡ ኩሉ ግዜ ምሕረት ምሃብ ኪህሉን ክልጢፉ ኪርሳዕን ከምዘለዎ ምግባር።

ሓደ ሓደ ግዜ፡ ንዝገበሮ ጌጋታት፡ እቲ ቆልዓ ከምዝመሃረሎም ምግባር አገዳሲ እዩ። እንተኾነ ዓሻ መጠንቀቕታ ኪኸውን የብሉን። ንአብነት ገለ እንተተጋጊኻ፡ ንዓድኻ ክትምለስ ኢኻ ኢልካ ምፍርራሕ ኪኸውን የብሉን። ብሓደ ነገር እንተድኣ አጠንቂቕካዮም ጸሂሕካ፡ ናይ ግድን ከተተግብራ ክአ አለካ።

ንአብነት ነቲ ቆልዓ መግቢ ተዘይበለዕኻ ካረጫላ አይክትወሃብን ኢኻ ኢልካዮ ተኔርካ፡ እም መግቢ ኪአ እንተዘይበልዑ፡ ዋላ ይብከ አታ ዝበልካዩ

den varme, kærlige kontakt med børnene. Hvis man småskælder hele tiden, undergraver man også sin egen autoritet, for børnene ved ligesom ikke, hvornår man for alvor påtaler noget.

Er der noget, dit barn skal skældes ud for, så få det gjort, så luften bliver renset, men husk følgende ting:

Skæld ikke barnet ud, hvis det allerede har erkendt det forkerte i sine handlinger, ord eller forsømmelser.

Undgå så vidt muligt at skælde barnet ud i fremmedes påhør.

Skældud må ikke ske i ukontrolleret raseri. Den voksne skal bevare sin værdighed, hvis han skælder ud.

Hvis du har skældt ud, så inddrag hurtigst muligt barnet på ny.

Lad ønsket om tilgivelse og ny begyndelse altid ligge bagved. Vi skælder nemlig ikke ud for at være onde imod barnet. Tværtimod. Vi vil have det forkerte frem i lyset, så det kan tilgives og glemmes.

Du må være villig til at give dit barn en undskyldning, hvis det viser sig, at barnet i virkeligheden ikke havde fortjent at blive skældt ud.

Af og til kan det også være nødvendigt at lade sit barn mærke konsekvensen af en forkert eller dum handling. Men kom aldrig med tomme trusler. Du må fx ikke true dit barn med, at det bliver sendt tilbage til dit hjemland, hvis ikke det lystre. Hvis du "truer" med en bestemt konsekvens, skal du kunne og ville gennemføre den.

Hvis du fx siger til barnet, at det ikke får

ከተተግብራ ጥራይ ኢዩ ዘለካ። ብካልእ አገባብ ግን ከምተፍቅሮ ኪኣ ንገሮ፡ ዋላ ዘይምእዘዝ አናሃለው።

አብ ሞንጎ ናይቲ ቆልዓ በደልን ዝስዕብ መቐዳዕትን ምትሕሓዝ ኪህሉ ይግባእ። እዚ ማለት፡ እቲ ቆልዓ ካብኡ ኪመሃር አለዎ። ኣደ ወዲ 9 ዓመት ወድኻ ካብ ዓይኒ ምድሪ ወጻኢ ምስገሸይን፡ ከምሳሌብዮኑ ባዕሉ ከምዘጽርፉ ትገብር። ኣደ ወዲ 8 ዓመት ንልካውን ጸባ አብ መሬት ምስትደፍእ፡ ባዕላ ከምተጽርዮ ግበር።

ሓቂ ኢዩ፡ ንውላድካ ከተሕስሮ ወይ መስሓቕ ኪትገብር ጽቡቕ ኣይኮነን። እዚ ነቲ ቆልዓ ብወለዱ ፍቱው ከምዘይኮነ ኪስመዖ ይኻእል ኢዩ።

ውላደይ ዝተባህሎ እንተዘይገሩ እንታይ ኪገብር አለኒ፡

ሽሕንኳ ነዛ ዝረአናይ ናይ አተዓባብያ ፓይራሚድ እንተተኸተሉ፡ ብዙሓት ወለዲ ግን ቆልዑት ዘረባ ሰብ ኣይሰምዑን እዮም። አብ ምባል መደምደምታ ይበጽሑ እዮም። እዚ ብዝያዳ አብቶም ኣወዳት ይረአ።

እቲ ጸገም ኪኣ አቶም ቆልዑ ቅድሚ ናብ ደንግርክ ምምጻእም ብዝተፈልየ አገባብ ይዓብዩ ስለዝነበሩ እዩ። ምናልባትውን አብቲ ዝመጸኻሉ ዓዲ ቆልዓ ምህራም ልሙድ ኮይኑ፡ እቶም ቆልዑት ውን ተቐጺዕኻ ምምሃር ልምዲ ስለዘሕድሩ። ሕጂ ግን አብ ቆልዓ ምህራም ነውሪ ዚኾነሉ ሃገሪ ደንግርክ ኢኻ ዘለኻ፡ ቀጺዕኻ ቆልዓ ከተማእዝዝ እውን ዘይክአል እዩ። እዚ ከም ውጽኢቱ ንወለዲ አብ

slik i aften, før det har spist noget mere af aftensmaden, så skal du gennemføre det, hvis barnet ikke spiser det, du har forlangt. Også selv om barnet bliver vred eller ked af det. Men så vis dit barn på andre måder, at du fortsat holder af det, også når det er ulydigt.

Der bør være en naturlig sammenhæng mellem barnets forseelse og den efterfølgende konsekvens, som gør, at barnet har mulighed for at tage ved lære heraf. Har din niårige dreng igen tisset ved siden af wc-kummen, kan konsekvensen være, at han selv må vaske wc’et rent. Har din otteårige pige i raseri smidt en kop mælk på gulvet, kan man sætte hende til at tørre op. Naturligvis må man aldrig ydmyge sit barn eller gøre grin med det. Den slags gør det svært for barnet at føle sig elsket af forældrene.

Når børn er ulydige

Selv om man har prøvet at følge opdragelsesens pyramide, kommer mange forældre ud for, at børnene alligevel ikke gør, hvad der bliver sagt. Det gælder i nogle tilfælde især drengene.

Problemet kan være, at børnene blev opdraget på en anden måde, inden man kom til Danmark. Måske var det tilladt at slå børn i det land, man kommer fra, og børnene havde lært at adlyde, fordi de ellers blev slået. Og nu er man i Danmark, hvor man ikke må slå børn, og så er det ligesom umuligt at få børnene til at lystre. Resultatet er desværre ofte, at forældre føler sig

ልዕሊ ደቆም ብዙሕ ስልጣን ዘይብሎምን ተስፋ ከምዝቆርጹን ዝገብር ሕማቕ ኣጋጣሚ እዩ። እንተኾነ ከም ኣቦ ወይ ኣደ መጠን፡ ደቅኻ ባዕሎም ኣስናኖም ምጽራይ ወይ ውን ካብ ኮምፑተር ምርሓቕ ምስ ዝኣብዩ ኪትገብሮም ዝግብእካ ክልተ ኣብነት ንክተል።

1. ኣደ ወዲ 7 ዓመት ቆልዓ ኣስናንካ ኣጽሪ ተባሂሉ እዎ ምስዘየተግብር፡ ወለዱ ሕርቃን ሓዊሶም ደጋጊሞም ኢሎም እውን ምስዘይሰምዕ፡ ብቐሊሉ ተስፋ ክትቆርጽ ወይ ዋላ ዘይፍቀድ ሚኒኳ ኣናፈለጥካ ናብ ጎነጽ ክትኣቱ ዝዕድም ኢዩ። ኣብ ክንድኡ፡ ከም ወለዲ ኣስናኑ ግድን ከጽሪ ከምዘለዎ ተሪር ውሳኔ ይሃልኻ። ባዕልኻ እንተዘይኣጽሪኻ ምሳኻ ኮይነ ክሪኣካ ኢዩ ንበሎ። ገና ተቐቢዱ፡ ኣቦ ይሓዞ፡ ኣደ ኪኣ ተጽርየሉ። ብኸምዚ ኣገባብ ለካ ኣስናንካ ምጽራይ ንግማን ንባባን ክሰብ ክንድዚ ኣገዳሲ ኢዩ ኣሉ ብምሕሳብ፡ ድሕሪ ሒደት መዓልታት ባዕለይ ከጽሪ ምባል ክጅምር ኢዩ። ኣዚ ግን ተጻዋርነትን ጽኑዕ መርገጺ ምህላውን ናይቶም ወለዲ ዝሓትት ኮይኑ፡ ኣብ ኣደ እዋን ክኣ፡ ሓንቲ ነገር ጥራይ ግበር።

2. ኣደ ወዲ 10 ዓመት ኪኣ ኣብ ክፍሉ ኮይኑ፡ ንክልተ ሰዓት ዚኣክል ምስ ኣይፓዱ ይጻወት። ሕጂ ግን ኣቦን ኣደን ይኣክል ኢሎም ስለዝሓሰቡ፡ ኣቋርጾም ብሓንሳብ ዝስራሕ ኣለና ይብሉዎ። ቆልዓ ግን ኣየቋረጸን። ኣቦ ኣይፓድ የሕድጎ፡ ቆልዓ ግን መሊሱ ኣብ ኮምፑተር ኮይኑ ይቕጽሎ። ወለዲ ኣብ ውሳኔኦም ኪጸንዑ ስለዝደለዩ፡ ኣብ ክፍሉ ኣትዮም ሕጂ ውን ኣቋርጽ ይብሉዎ።

magtesløse og giver op. Men hvad kan man gøre som far og mor, hvis børn fx ikke vil have børstet tænder eller ikke vil lægge iPaden væk? Lad os tage de to eksempler:

1. En dreng på syv år får at vide, at han skal gå ud og børste sine tænder. Men det vil han ikke. Mor eller far siger det meget vredt til ham igen. Men han gør det stadig ikke. Da er det let enten at give op eller at bruge vold imod ham, selv om man ikke må. I stedet for skal man som forældre træffe en fast beslutning om, at han skal have børstet sine tænder. Forældrene skal derfor sige til ham: Hvis ikke du gør det nu, går jeg med dig ud på badeværelset og ser på, at du får det gjort. Hvis han stadig ikke vil, kan far holde ham fast, mens mor børster hans tænder. På den måde vil han i løbet af få dage lære, at det med at få børstet tænderne er så vigtigt for mor og far, at jeg ligeså godt kan gøre det selv. Men det kræver udholdenhed og fasthed fra forældrenes side. Og indøv kun én ting ad gangen!

2. En dreng på ti år har siddet i stuen de sidste par timer og spillet på sin iPad. Nu synes far og mor, at det er nok, så de siger, at han skal slutte, fordi de vil lave noget sammen i familien. Men drengen stopper ikke. Måske far så tager iPaden fra drengen, men så går han bare ind på sit værelse og fortsætter på computeren.

ኮምፑተር ውን ከጥፍእዋ አለም። ቆልዓ እቲ ጉዳይ ንወለዲ አገዳሲ ምዃኑ ንጹር ዝኾነ መልእኽቲ ኪበጽሖ መታን፡ ወለዲ ነቲ ጉዳይ ብሙሉእ ልቦምን ብዘይምቁራጽን ክስዕብዎ ይግባእ።

ሓቂ ኢዩ ኣብ ሞንጎ ጸወትኡ ተቋርጾ ስለዘለኻ፡ ሜላ የድልየካ እዩ። ዓው ዓው ኣይትበል። ካልእ ነቲ ሒዝዎ ዘሎ ዝትክእ ክትርኽበሉ ጽቡቕ ኢዩ። ከም መሰረት ናይቲ ግሁድን ኣብ ዝበልካዮ ጽኑዕን ብምዃንካ ግን ቆልዓ ተሓገዝምበር ኣይተጎድኡን።

Men forældrene har bestemt, at de vil holde fast i deres krav. Derfor går de med drengen ind på værelset og siger stop. Hvis han alligevel spiller videre på computeren, må de slukke for den. Drengen har nemlig brug for et klart signal om, at dette er så vigtigt, at forældrene følger sagen til dørs og fører deres vilje igennem.

Selvfølgelig skal man være klog og ikke afbryde drengens spil midt i en bane. Man skal også prøve at lade være med at råbe og skrike, og det er fint, hvis man kan tilbyde drengen en anden aktivitet i stedet for. Men grundlæggende gør man sit barn en tjeneste ved at være tydelig og konsekvent.

ብዛዕብዚ ሓሳብካ ኣሰላስል ወይ ተዛረብ
 ወላዲ ንውላዱ ከመይ ገይሩ ብጽቡቕ ክገንኹ ይኽእል፡
 ውላድካ ዝበልካዮ ምስዘይገብር፡ እንታይ ክትገብር ትኽእል/ኣለካ፡

Overvej eller tal om

- Hvordan kan man skælde sit barn ud på en *god* måde?
- Hvad *kan* eller *bør* du gøre, når dit barn ikke gør, hvad du forlanger?

ምዕራፍ 4. ብዛዕባ እቶም ኮተቴ/ጎራዙን ዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሑን

Kapitel 4. Om teenagere og voksne børn

ናይ ኮተቴታትን ጎራዙን ወላዲ ምዃን ፍሉይ ብድሆታት ኣለዎ። ምኽንያቱ ጓል ይኹን ወዲ ዕድመ ብጽሕና ኣብ ዚኣኸልሉ፡ ዝያዳ ናጽነትን ርእሰ-ውሳኔን ይደልዩ። ኣብቲ ክልተኡ ንቁልዕነትን ብጽሕነትን ዝሓቑፈ ክፋል ናይ ሂወቶም ይኣትዉ። ዕድመ ብጽሕና ንንእስነትን እኹል ሰብ ምዃንን ዘራኽብ ቢንቶ እዩ። እዚ ብፍሉይ ነቶም ኣብ ደንማርክ ውሑድ ዓመታት ጥራይ ዝተቐመጡ ወለዲን ቆልዑትን በዳሂ ነገር ኪኸውን ይኽእል ኢዩ።

ኣብዛ ቢንቶዚኣ ምበኣር ወለዲ ምስ ደቆም ዘሎ ቅርበት ክቕጽልዎን፡ ግን ኪኣ ዝያዳ ኪፍንተትዎምን ኢዩ ዘለዎም። ቆልዓ ርእሱ ኪኸእል እኮ ብመሰረቱ ጽቡቕ ነገር እዩ። እንተኾነ እዚ ኣንኪኸውን ንእሸቶይ ቁልዒ በለጭታ ኪገብር ግድን እዩ። ምኽንያቱ እዚ ግድን ኪሓልፍዎ ዘለዎም ናይ ምፍንጫል መስርሕ ስለገኹን።

ገለ ገሊኦም ነዚ ናጽነት እዚ ብብኽያትን ዓጽ ዓጽ ምባልን ማዕጾ ምግጫውን ኪገልጽዎ ከለዉ፡ ካልኣት ኪኣ ካብ ወለዶም ዝተፈልዩ ሓሳባትን ኣረኣእያን ብምንጽብራቕ ይገብርዎ።

ገለ ካብዞም መልሰግብሪ ኣዚኦም ኣብቶም ወለዶም ካብ ካልእ ነገር ዝመጹ በጽሒታት ዝያዳ ዝሓየለ ኪኸውን ይኽእል ኢዩ። ናይዞም በጽሒታት

Det rummer nogle særlige udfordringer at være forældre til teenagere. For når piger og drenge kommer i puberteten, øges deres trang til selvstændighed og selvbestemmelse. De kommer ind i fase af deres liv, hvor de både er børn og voksne. Teenage-årene er ligesom en bro fra barndommen til voksenlivet. Men den kan være særlig vanskelig at gå over for både børn og forældre, når man ikke har boet i Danmark hele sit liv, men måske kun nogle få år.

På den bro må forældrene stadig være tæt på deres børn, men forældrene skal også vove at give mere og mere slip på dem. Det er nemlig grundlæggende sundt og godt, at børnene bliver selvstændige. Det kan imidlertid slå nogle gnister, mens det sker, for det er en løsrivelsesproces, de skal igennem.

Nogle børn markerer selvstændigheden i form af råb, gråd og smækken med dørene. Andre teenagere gør det i form af, at de indtager helt andre holdninger og standpunkter end forældrenes.

Nogle af disse reaktioner kan blive endnu stærkere for teenagere, hvis forældre kommer fra et andet land. For disse teen-

እዚኦም ብድሆ እምበኣር፡ ካብቲ ናይ ስድርኦም ዝተፈለየ ሂወት-ብጽሕና ምእታው እዩ።

ሓደ ዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሕ ዘሎ ሰብ ዘይተኣማመንን ሕውስውስ ክብሎን ኖርማል ነገር ኢዩ። ብደጊኦም ግን ዝተኣማመኑን መደብ ዘለዎምን ኪመስሉ ይኽእሉ። ስደተኛ ምስትኸውን፡ ብደግዮኻኳ ዝተኣማመን ሰብ ኪትመሰሊል ተፈተንካ፡ ዝያዳ ብውሽጡ ዘይተኣማመንን መሕረቕን ኪትከውን ግን ትኽእል ኢኻ። እዚ ንወለዲ ዝያዳ ዓቕሊ ይሓቶም።

agere har også den udfordring, at de skal finde ind i et voksenliv, der er (meget) anderledes end deres forældres.

Det er helt normalt, at teenagere er forvirrede og usikre. Det kan give sig udtryk i, at de i det ydre virker meget sikre og afgjorte. Men er man også flygtning eller indvandrer, kan man blive endnu mere usikker i det *indre*, mens man *ud ad til* måske er meget sikker og provokerende. Det kræver megen tålmodighed af forældrene!

Teenagere har brug for at kunne trække

በጽሑፎች ካብ ወለዶም ክርሕቑ ይደልዩ። ከምድላዮም ኪኹኑ መታን ወለዶም ኪርሕቁሎም ይደልዩ። ክሳብ ሕጂ ወለዶም ምስእም ኮይኖም ድላዮም ካብ ሚኳን ከልኪለሞም ጸኒሎም። በጽሑፎች ነቶም ክልተ ኣገደስቲ ሰባት ኮይኖም ክሳብ ሕጂ ዝጸንሑ ወለዶም ብምዝግድ፡ መንነቶም ኪገልጹ ይጅምሩ።

ካብ ወለዶምን ካብ ካልኦት ሰባትን ነገራት ብምውሳድ ኪኣ ነብሶም ኪነድቁ ይደልዩ። ካብ ወለዶም ዘርሕቑም ዘሎ ምኽንያት ክኣ ከም ነብሶም ስለዘይኮኑ እዩ። ኣብዚ እዋንጊ ንዝተፈላለየ ሓሳባትን፡ ኣቃውማን፡ ኣገባባትን ዓርኩ-መዘናን ብምፍታን ኪኣ ይገብርዎ።

ገለ ባህሪታት ነቲ በጽሑ ኣብ ሓደ ዝተወሰነ ኣካይዳ ብምሕጻር ነዚ ጸገም ኪፈትሕዎ ይፍትኑ። ኣብ ደንማርክ ግን ከምዚ ኣይኮነን። ኣብዚ ዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሖ ሰብ መን ምኳኑን ድልዮቱን ከለሊ ናጽነት ኪህልዎ ኣለዎ። ከም ወለዲ ንደቅና ሓልዮት ከነርኢ ግዴታና ኢዩ፡ ኩሉ ግዜ ኣብዛ ርእሶም ኪንከውን ኣይግበእን።

ካብ ካልእ ባህሊ ዝመጹ ወለዲ፡ ኣብዚ ጉዳይ ኣብ ዝተፈልየ ኩነታት ይርከቡ። ምኽንያቱ፡ በቲ ሓደ ወገን ንደቆም ነቲ ናቶም ባህሊን ክብርን ሃይማኖትን ከልብስዎም ይደልዩ። በቲ ካልእ ሸነኽ ኪኣ፡ ኩሉ ናይ ወለዶም ዘበለ ኪሕዙ ምኽንያታዊ ኣይኮነን።

ስለዚ ዕቕባትን ስደተኛታትን ሚዛናዊ ዝኾነ መዕለቢ ኪረክቡሉ ኣገዳሲ እዩ። ኣብ ሞንጎ ባህልኻ ከተውርሶም ምፍታንን፡ ናይቲ ዝቕመጥሉ ዘለዉ ሃገር ኪሕዙ ከተፍቅደሎም ዘለካ ነገራትን፡ ንክልቲኡ ሚዛኑ ብዝሓለወ ኪኸውን ኣለዎ። ምኽንያቱ፡ እቶም ቆልዑ ኣብ ደንማርክ

sig tilbage fra forældrene. De har brug for at få forældrene lidt på afstand, så de kan se, hvem de egentlig er. Hidtil har forældrene været så tæt på, at børnene ikke har kunnet forholde sig til dem. Teenagerne har brug for at finde ud af, hvem de selv er i forhold til mor og far, som har været de to vigtigste personer i deres liv indtil nu.

De skal til for alvor at bygge sig selv op af mange elementer fra forældrene, men også af elementer fra andre. Og noget skal de lægge afstand til, fordi det ikke er dem. Det sker ved, at de afprøver mange forskellige holdninger, udseender, væremåder og kammerater i løbet af teenageårene.

Nogle kulturer håndterer dette problem ved at kræve, at teenageren skal være på én bestemt måde. Men sådan er det ikke i Danmark. Her skal teenagere have en vis frihed til at finde ud af, hvem de er, og hvad de vil. Som forældre bør man have omsorg for sine teenagere, men ikke hele tiden overvåge dem.

Forældre, som kommer fra en anden kultur, står i en vanskelig situation her. For på den ene side vil de jo gerne give deres store børn nogle værdier og traditioner – måske også en tro – som de selv er vokset op med. På den anden side er det ikke rimeligt at forlange, at børnene skal overtage *hele* forældrenes levevis.

Derfor er det vigtigt, at flygtninge og indvandrere finder en balance mellem at give deres teenagere værdier med fra oprindelseskulturen; men at de også tillader – eller i det mindste affinder sig med – at

ሰለዝዓበዩ፡ እንተወላደ ውን ንብዙሕ ዓመታት ኣብዚ ሃገር ኪጸንሑ ስለዝኾኑ።

ልክዕ ኢዩ እቶም ወለዲን ቆልዑትን ኣብ ደንማርክ ንኪንደይ ዓመት ኪጸንሑ ዘይፈልጡ ምዃኖም፡ ሓደ ካብቲ ጸገማት እዩ። ቀዋሚ መንበሪ ፍቓድ ኣንተሊካ፡ ዝቐለለ ምኾኑ። ቦቲ ካልእ ወገን ግን፡ ዘይ ኪምለስ ኣየ ኢልካ ትፈርሕ እንተኾንካ፡ ነቲ ናይ ዳኒሽ ክብሪታት ኪትወርሶ ዝከበደ ይኸውን።

ብዝኾነ ጉዳይ ወለዲ ንዓቕሚ ኣዳም ዝበጽሑ ውላዳ ኪሰምዖ ኣገዳሲ እዩ። ኣብ ቦቶኦም ኮይኖም፡ ልክዕ ከም ሓደ በጽሑ፡ ንዓለም ኪጥምትዎ ኪፍትኑ ኣለዎም። ከምዚ ማለተይ ወለዲ ንበጽሑ ውላዳ ኪቃወሞ የብሉን ማለት ኣይኮንኩን። እዚ ምዃ ኣድላዩ እዩ። እንታይ ድኣ፡ ክትርደኦም ምፍታንን፡ ቦቲ ንዐኦም ዝሓይሽ ኪትሕግዞም ኣለካን ንምባል እዩ።

ቆልዑት ምስ ኣኸሉ

ኣብ ደንማርክ ንልን ወዲን ማዕሪ እዮም። ንኣብነት፡ ሓደ ዓይነት መሰል ናይ ትምህርትን፡ 18 ዓመት ምስገበርካ ዝግበር ነብስ-ውሳኔን፡ ኣብ ክልቲኡ ጾታ ማዕሪ እዩ።

ንገለ ስደተኛታት ወለዲ ውላዶም 18 ጌሩ፡ ካብኦም ክፍለ ኣዝዩ የፍርሑም። ብፍላይ ንል ምስቲኸውን። ሕፍረት ይስመዖም፡ ንሎም ቅድሚ መርዓ እንታይ የጋጥማ ይኸውን እናበሉ ብዙሕ ይጭነቹ።

ወለዲ ብዛዕባ ካብኦም ዝወጽእ ዘሎ ወዶም

deres teenagere kommer til at leve med delvist andre værdier end forældrenes, fordi de vokser op i Danmark. I hvert fald hvis de skal være i landet i mange år.

Ug det er jo en af vanskelighederne: Forældre og børn ved i mange tilfælde ikke, hvor længe de kan eller skal blive i Danmark. Vidste man, at man fik permanent opholdstilladelse, ville det være lettere. Det kan derimod være vanskeligt at slippe danske værdier ind, hvis man frygter for at blive sendt tilbage til hjemlandet eller til et andet land.

I alle tilfælde er det vigtigt, at forældrene også lytter til deres teenagere. De må prøve at sætte sig i deres sted og se verden fra teenagerens synspunkt. Dermed mener jeg ikke, at forældrene ikke skal modsige eller udfordre deres teenagere. Det har de brug for. Platformen skal bare være, at de voksne prøver at forstå de unge og støtte dem i det, der er bedst for dem.

Når børnene bliver voksne

I Danmark er piger og drenge ligestillede. De har fx samme rettigheder til at få uddannelse og til at bestemme selv, når de er blevet 18 år.

For nogle forældre, som er flygtninge og indvandrere, er det skræmmende, hvis deres 18-årige vil flytte hjemmefra. Især hvis det er en pige. De oplever det ydmygende, og de er nervøse for, hvad der kan ske deres datter, hvis hun ikke bor hjemme, indtil hun fx skal giftes.

Naturligvis må forældrene og andre tale

ወይ ጓሎም ክዝትዩ አለዎም። ንዓመት ወይ 2 ዓመት ውን ከተናውሑ ትኽእሉ። ደቆም 18 ምስ ገበሩ፣ በይኖም ኪነብሩ አናደለዩ። ኣብ ደንግርክ ዝውቱር ምዃኑን፣ ወለዲ ኪኸልክልዎም ዝኾነ መሰል ከምዘይብሎምን ግን ምርዳእ የድሊ።

እቲ ዝሓሸኻ ድኣ፣ ምስ ደቆኻ ብዛዕባ በይኖም ኪነብሩ ምስ ጀመሩ፣ ርክብ ከቛርጹ ከምዘይብሎም ምዝገርራብ ይሓይሹ። ንኣብነት፣ ብምብጽጻሕ ይኹን ወይ ቴለፎን ብተጻፈ ብምድውዋል። ከም ወለዲ፣ ድሕሪ ነዊሕ መስርሕ፣ እቲ ዝሓሸ ርክብ ምስ ውላድካ፣ ርእሰ ተሓማንነት ብምርኣይን ሙሉእ ናጽነት ብምሃብን ምዃኑ ዘክር። እቲ ርክብ ብነንሕድሕድካ ምክብባር ዝመልእ ምስዚኹውን፣ እቲ ኣብ ገዛኻ ዘስረጽካሎም ክብሪታት፣ ኩሉ ግዜ ምስኦም ኪህሉ እዩ።

med deres voksne datter eller søn om, at de vil flytte hjemmefra. Måske kan man udskyde det et år eller to; men forældrene må også forstå, at det er naturligt her i Danmark, og at de ikke har ret til at forhindre deres barn i at flytte, når de er blevet 18 år.

Så måske er det en bedre ide at tale med datteren eller sønnen om, hvordan man så kan holde en god kontakt, når de flytter hjemmefra. Fx ved at man hyppigt ringer til hinanden eller besøger hinanden. Men husk, at I som forældre – på den lange bane – får den bedste kontakt til jeres voksne børn ved at vise dem tillid og ved at give dem ret til selvstændighed. De værddier, jeres hjem har været præget af, tager de altid med sig, hvis forholdet har været præget af gensidig respekt.

ብዛዕብኪ ሓሳብካ አሰላስል ወይ ተዛረብ
 ኣብ ደንግርክ ጓልን ወዲን ማዕረ እዮም ኪኃብል ከለና እንታይ ማለት እዩ፣
 ጓል 18 ዓመት ጓልካ ካብ ገዛ ኪወጽእ ኢየ እንተትብልካ፣ ነዚ ጉዳይ ብኸመይ ምሓዝካዮ፣

Overvej eller tal om

- Hvad indebærer det, at drenge og piger er ligestillede i Danmark?
- Hvad vil du gøre, hvis din 18-årige datter siger, at hun vil flytte hjemmefra?

ምዕራፍ 5. ሰብአይን አቦን ምዃን

Kapitel 5. At være mand og far

ከም ሓደ ብዓል ቤት ወይ አቦ ክንስኻ፡ ትጻውቶ ተራ ኪትፈልጥ ግን ይኸብድ ይኸውን እዩ። አብ ደንግርክ ጸታዊ ማዕርነት ዝበሃል ነገር ኣሎ። እዚ ማለት፡ ሰብአይ ወይ አቦን ሰበይቲ ወይ ኣደን አብ ልዕሊ እቶም ቆልዑ ዘለዎም ስልጣን ማዕረ ምዃኑ እዩ። ብዙሓት ካብ ካልእ ባህሪታት ዝመጹ አቦታት ኣብቶም ካብ መንግስታውያን ትካላት ኮይኖም ንቆልዑ ዝሰርሑ፡ ከም ኣለይቲ ህጻናት፡ መምሃሪን ከምኡውን ተሓዝቲ ጉዳያት (Contact Persons)፡ ኩሉ ግዜ እምነት የብሎምን። ብዙሓት አቦታት ኣብ ዓዶም ከለዉ ዝነበሮም ናይ ስልጣን ቦታ፡ ኣብ ደንግርክ ምስ መጹ ግን በዚአም ዝተመንጠሉ ኮይኑ እዩ ዝስመዖም። በዚ ኪኣ ብቐሊሉ ይበሳጩዉን ይሓረርቁን። እታ ሰበይቲ ሰራሕ ነንዘብ ሒዝካ ምእታው ምስትጅምር፡ ከም ሰብአይ ከምዘይትጠቕምን ዋጋ ዘይብሉን ኮይኑ ክስምዓካ ይኸእል እዩ። በቃ ሕሱርን ልሙሰን ዝኾንካ ይስምዓካ። እዚ ኩነት እዚ ሒዝካ ግን፡ ደቅኻ ብጽቡቕ ከተዕበ፣ እንተኾንካ ጽቡቕ ኣይኮነን።

ከም ሰብአይ መጠን፡ ናይ ቀደም ደረጃ ቦትኡ ምስዝእኑ፡ ናብ ናይ ጎነጽ ፈተነታት ክኣቱ ይኸእል እዩ። ሕማቕ ኣጋጣሚ ኮይኑ ውን፡ ከም ኣብነት ዝውሰድ፡ ገለ ሰብኡት ውን ካሊእ ሜላ ይጥቀሙ። ንሱ ኪኣ ጠቐሊሎም ዳርጋ ዘየለዉ ምዃን ይመርጹ። በቃ ተስፋ ይቐርጹ። ኩሉ ናይ ቆልዓ ዘበለ ነታ ሰበይቲ ወይ ኣደ ይገድፍዎ።

Det kan være særlig vanskeligt at finde sin rolle som mand eller far. I Danmark er der nemlig kønsligestilling, hvilket betyder, at mænd eller fædre ikke har større magt over børnene, end kvinder eller mødre har. Flere mænd fra andre kulturer har heller ikke altid stor tillid til pædagoger, lærere og sagsbehandlere, altså dem fra det offentlige system, der bl.a. tager sig af børnene. Mange fædre føler, at den position, de havde i det land, de kommer fra, bliver taget fra dem i Danmark. Det kan en mand let blive frustreret og vred over. Hvis det så også er konen, der tjener pengene i familien, kan man som mand føle sig overflødig og værdiløs. Man føler sig ydmyget og afmægtig. Den indstilling er ikke god, hvis man vil gøre noget godt for sine børn. Som mand kan man fristes til at være voldelig, hvis man har tabt sin gamle position. Men der findes desværre også en del eksempler på, at mænd eller fædre vælger en anden strategi, nemlig at være fraværende. De giver op. De overlader alt det med børnene til kvinderne eller mødrene. Det er en dårlig ide, fordi både drenge og piger har brug for, at der er en nærværen-

እዚ ግን ሕማቅ ሓሳብ እዩ። ምክንያቱ፡ እቶም ቆልዑ፡ ጓሎም ይኹን ወደም፡ ኩሉ ግዜ ምስኦም ኮይኑ ፍቕሪ ዝልግስ፡ ሓላፍነት ዝስከም ኣቦ የድልዮም እዩ። ስለዚ፡ እቶም ሰብኡት ሓድሽ ክብሪ ክረኽቡ ኣገዳሲ እዩ። ትርጉም ዘይብሎም ኮይኑ ዝስምዖም ኣቦታት፡ ንደቆም ብዙሕ ነገር ክምጽውቱ ኣይክእሉን እዮም። እዚ ሓድሽ ክብርታት እምበኣር፡ ነዞም ከምዚኦም ዝኣመሰሉ ኣቦታት፡ ከምቲ ኣብ መጀመርታ ዝጸሓፍኩዎ፡ ከምብሓድሽ ሓላፍነታውያንን ንደቆም ዝሓልዩን ኣቦታት ኒክኹኑ ይሕግዞም። ኣብ ገለ ቦታታት ከማን ኣቦታት ኣብዚ ጉዳይ ዝሕገዙሉ “ፊት-ትምህርቲ ኣቦታት” – Baba – ኣለወን።

ሞባይል ኣርሒቕካ ብምቕማጥ ህልው ኩን
 ብዛዕባ ከመይ ገርካ ንቆልዓ ካብ ገበን ምፍጻም ትኽልክሎ ጥራይ ኣይኮነን። እንታይ ድኣ፡ ዋላ ነቲ ካብ ገበን ፍጻ ዝኾነ ውላድካ ውን ከመይ ገርካ ንጹህን ጽቡቕን ዝኾነ ሂወት ትህቦ እዩ። ከም ኣቦ ሓድሽ ክብሪ ምርካብ ክብድ ይብል ይኸውን እዩ። ምክንያቱ፡ ንነብሲኻ ከምብሓድሽ ከተለልዩ ክትጅምር ስለዝግድድ። እዚ ብቐንዱ ንደረጃኻ ብብቕዓት ባህላዊ ዝኮነ ተባዕታዊ

de, kærlig og myndig far i familien. Derfor er det vigtigt for mændene at finde en *ny værdi*; for fædre, der føler sig værdiløse, har ikke meget positivt at give deres børn. Denne nye værdi finder fædre ved at øve sig på at være den myndige og omsorgsfulde forælder, som jeg skrev om i begyndelsen. Nogle steder i landet er der også "far-skoler" – Baba – hvor man kan få hjælp til dette.

Læg mobiltelefonen væk og vær nærværende
 Det handler ikke bare om at forhindre drenge kriminelle løbebane, men også om at give ikke-kriminelle drenge et sundt og godt liv. Det, med at finde en *ny værdi* som mand og far, kan være svært, fordi det kræver, at man begynder at se på sig selv på en ny måde. Det handler især om, at man

ተራ ዘይምዕቃን እዩ። እንታይ ድኣ፡ ንዝግብኣካ ስልጣን ወይ ደረጃ፡ እሙንን ሓላይን ብምዃን ጥራይ ኢኻ ክትዕቅቦ ዘለካ።

ስለዝኾነ ክኣ፡ ኣቦ ኣብ ገዛ ኣብ ዝህልወሉ ጊዜ፡ ሞባይሉ ኣርሒቑ፡ ምስ ደቄ ክህሉ ኣገሳነት ዘለዎ። ምስ ውላድካ ከተዕልልን ክትጻወትን ኣገዳሲ እዩ። ብሓባር ምስ ቆልዓ ኮንካ፡ ማለት ኣቦ ምስ ውላዱ፡ ወይ ውን ኣብቲ ናይታ ስድራ መዓልታዊ ንጥፊታት፡ ከም ኣስቤዛ ምግዛእ፡ ጽርየት፡ ዓራት ምንጻፍ፡ .....ወዘተ፡ ብሓንሳብ ኮንካ ምስራሕ ውን ኣገዳሲ እዩ።

ምስ ውላድካ ክትዛወር ከምዘለካ ዘክር፡ ምስኡ/ኣ ክትጻወት ከምዘለካ ውን ዘክር፡ ብከምዚ ዓይነት ጥቡቕ ርክብ ምስ ውላድካ እዩ እምበኣር ብቐሊሉ ጥዑይ ዝኾነ ስልጣን ወይ ሓላፍነት ዝህልወካ።

ወዲ 10-12 ዓመት ወድኻ ክሳብ ሳዓት 11 ምሸት ኣብ ከተማ ክህሉ ኣይግባእን። ኣብዚ ተራ ናይ ኣቦ ብፍሉይ ኣገድሲ እዩ። ብቲ ሓደ ከምኡ ምግባር ንሱ ከምዘይድግፎ ነቲ ቆልዓ ኪነግሮ ከሎ፡ ብቲ ካልእ ኪኣ ብቲ ንዓመታት ዝኸውን፡ ምወቕን ውሑስን ስድራ ኣብ ገዛ ብምህናጽ ይሕዞ። ምኻንያቱ፡ ኣብ ገዛ ምምሳይ ጥዑምን ምቁርን ሚዲያ ኦኒት ቆልዓ እንተተረዲእዎ፡ ደገ ከምሲ ኣይመርጽን ወይ ውን ብእዋኑ ንገዝኡ ከምዝምለስ ይኸውን።

ብዛዕብዚ ሓሳብካ ኣሰላስል ወይ ተዛረብ

ስለምንታይ ሓልዮት ዝመልእን ሓላፍነታዊን ኣቦ ምዃን ከቢድን ኣገዳሲን ይኸውን፡

ikke har sin position i kraft af en traditionel mandlig kønsrolle, men at man skal gøre sig fortjent til at være en autoritet ved at være tillidsvækkende og omsorgsfuld.

Derfor er det vigtig, at far lægger mobiltelefonen væk og er nærværende med børnene, når han er hjemme. Det er vigtigt at lege og at tale med sit barn, og det er vigtigt at gøre ting sammen med barnet. Enten bare far og barn, eller også i den samlede families daglige aktiviteter: Indkøb, rengøring, sengelægning osv. Husk også at tage på tur med dit barn, og husk at spille spil med det eller tage slåskampe med det. Ved at få denne tætte kontakt til barnet er det meget lettere at blive en sund autoritet.

Familiens drenge på 10-12 år skal ikke være ude på byens pladser og fortove indtil kl. 11 om aftenen. Her har faderen også en særlig vigtig opgave, dels ved at fortælle, at sådan vil han ikke have det, dels ved igennem mange år at have opbygget et trygt og varmt hjem. For hvis børnene synes, det er rart og godt derhjemme, mister de også lysten til at løbe ude om aftenen – eller hvis de løber ude, at de så af sig selv kommer hjem igen i ordentlig tid.

Overvej eller tal om

- Hvorfor er det både vanskeligt og vigtigt at være en myndig, omsorgsfuld far?

ምዕራፍ 6. ክርስቲያናዊ ኣተዓባብያ ቆልዓ

Kapitel 6. Kristen børneopdragelse

እንተድኣ ከም ስደተኛ ወላዲ፡ ክርስትያን ኮንካ ኣብ ቤተ-ክርስቲያን ውን ትመላለስ ምስትኸውን፡ ምስ ኣተዓባብያ ቆልዓ ዝተኣሳሰር፡ ብዛዕባ ኣምላኽን መጽሓፍ ቅዱስን ውን ገለ ነገር ኣሎ። ገፊሕኳ እንተኾነ፡ ገለ ቁሩብ ካብኡ ግን እነሆ፡ - ከም ክርስትያን ወላዲ፡ ናይ ደቆም ጽቡቕ ይደልዩ፡ እዚ ማለት ውን ፡ እምነት ናይ ኣብን ወልድን መንፈስ ቅዱስን ናብ ደቁ ከመሓላልፍ ይደሊ ማለት እዩ። ዘይክሓድ፡ ኣብ ልቢ ደቅኻ ኣምነት ኪትፈጥር ኣይትኸእልን፡ ብዛዕባ ቃል ኣምላኽ እናነገርካ፡ ናብ ቤተ- ክርስቲያን ኣናመላለስካ ግን ምስ ኣምላኽ ከተተኣሳስሮም ትኸእል።

መጽሓፍ ቅዱስ ብዛዕባ ኣተዓባብብያ ቆልዓ ዝትርኽ መጽሓፍ ኣይኮነን። ግን ገለ ንምዕባይ ቆልዓ ዝጸሉ ነገራት ኣለዉዎ።

መጀምርታ፡ መጽሓፍ ቅዱስ፡ ውሉድ ህያብ ኣግዝኣብሔር ምዃኑን፡ ወላዲ ኪከናኸንዎ ዘለዎም ዕማም ሚዲኑን የተኩር። ስለዚ ኣምላኽ እዩ ደቅና ከነዕቢ ዝመደበና፡ ስለዝኾነ ክኣ፡ ነዚ ዕዮ እዚ ንምፍጻም ክሕግዘናን ክድግፈናን እዩ። ንኣብነት፡ ብጸሎት ናውኡ ቀሪብና፡ ብዛዕባ ውሉድና ንኩሉ ጽቡቕ ዘበለ ከነመስግናን፡ ብዛዕባ ዝሸግረና ንዕኡ ኪንነግር ከለናን ኢዩ።

ከም ካልኣይ፡ ኣብ 4-ይ ትእዛዛት ኣምላኽ ውን “ኣቦኻን ኣዴኻን ኣኽብር” ይብል እዩ። እዚ ማለት ኪኣ ንጌና ንደቅና ከም ዓበይቲ መጠን ከኽብሩና ከምዘለዎም ክንምህሮም ከምዝግብኣና እዩ።

Hvis I som flygtninge- og indvandrerforældre er kristne og kommer i en kristen menighed, er der også noget med Gud og Bibelen i forbindelse med børneopdragelsen. Det er i sig selv et stort tema, men blot nogle få ting her:

Når man som kristne forældre vil sine børn det bedste, indebærer det også, at man vil videregive troen på Gud Fader, Søn og Helligånd til sine børn. Ganske vist kan I som forældre ikke skabe troen i jeres børns hjerter, men I kan sætte børnene i forbindelse med Gud ved at fortælle om ham, og ved at tage børnene med i kirke og den slags. Bibelen er ikke en bog om børneopdragelse. Men der står nogle ting i den, som har betydning for opdragelsen:

For det første understreges det i Bibelen, at børn er en gave fra Gud, men også en opgave, som forældrene skal tage sig af. Det er altså Gud, der har sat os til at opdrage vores børn, så han vil støtte og hjælpe os i den opgave. Vi kan fx komme til ham i bøn og både takke for alt det dejlige i forbindelse med vores børn og tale med ham om det, der er svært.

For det andet siger det fjerde bud: ”Du skal

መጽሐፍ ቅዱስ፡ ወለዲ ንደቆም ብምኽንያታዊ ዝኾነ ነገር ጥራይ ኪቃወምዎም ከምዘለዎም እውን ይገልጽ እዩ። “አቦታት፡ ንደቅኹም ብምልጋጽ ተስፋ አይተቐርጹ” ኢሉ ውን ሃብሮያት ፓውሎስ ጽሑፉ ኣሎ። እዚ ናይ ክልቲኡ ዘመዛዝን፡ ማለት ወለዲ ንደቆም ምኽባርን ምእዛዝን ኪምህርዎም፡ ቡቲ ካልእ ውን ንቆልዑት ከም ኩሉ ሰብ ነብሶም ኪኸእሉ ከነኸብሮም ከምዘለና ዝሕብር እዩ። ከም ሳልሳይ ኪጠቐሶ ዝደለ ነገር ክኣ፡ ከምቲ መጽሐፍ ቅዱስ ዝብሎ፡ ክርስትያን ዝኾነ ወለዲ፡ እምነት ክርስትና ንደቁ ክምህር ከምዘለዎ እዩ። ኢየሱስ ክኣ ከምዚ ይብል “ስለዚ ኺዱ ንኹሎም ኣህዛብ ብስም ኣቦን ወድን መንፈስ ቅዱስን እናኣጥመቓኩም፡ ዝኣዘዘኩኹም ኮሉ ክሕልዉ ኸኣ እናመሃርኩም፡ ደቀ መዛሙርቲ ግበርዎም። እንሆ ድማ፡ ኣነ ኸሳሳ መወዳእታ ዓለም ኮሉ መዓልቲ ምሳኻትኩም እዩ።” እቶም ቆልዑ ብንእሸትኦም እንተተጠመቑ፡

ære din far og din mor”. Det betyder, at vi skal lære vores børn at have respekt for os som voksne. Men Bibelen understreger også, at forældre skal være rimelige imod deres børn: “Fædre, I må ikke tirre jeres børn, så de mister modet”, skriver Paulus. Der er altså tale om en balance, hvor I som forældre både skal lære jeres børn respekt og lydighed, men I skal også respektere børnene som ligeværdige medmennesker, der skal blive selvstændige. Det tredje, jeg vil nævne, som Bibelen understreger, er, at kristne forældre skal oplære deres børn i den kristne tro. Jesus siger: “Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det,

ሰለምንታይን ንመን ኢሎምን ከምዝተጠምቁ ኪፈልጡ ኣለዎም። ደሒሮም ምስዝጥመቑ ውን፡ ንኣምላኽን መጽሓፍ ቅዱስን ኪፈልጡ ኣለዎም። እዚ ትምህርቲ እዚ ኣብ ኣምነት ክርስትና ብከምዚ ትርጉም ይሕዝ። ንኣብነት፡-

- ኣብ ናይ ህጻናት መጽሓፍ ቅዱስ ብምንባብ፡ ብዛዕባ ኣምላኽን መጽሓፍ ቅዱስ እንታይ ይብልን ትነግሮም።
- ምስ ደቅኻ ሓቢርካ ናብ ኣምላኽ ብምጽላይ፡ ንሳቶም ውን ጸሎት ምጽላይ ከምዝመሃሩ ትገብር።
- ንደቅኻ ናብ ቤተ-ክርስትያን ሒዝካዮም ብምምዳእኻ፡ ንሳቶምውን ገለ ነገር ንዐኦም ዚኸውን ይረኽቡ ይኹኑ።
- ንደቅኻ ናብ ቤት ትምህርቲ ሰንበት ወይ ትምህርቲ ክርስትና ንኪኸዱ ብምትብባዕን ብምሕጋዝን
- ቆላውት ኣብ ዝድቅሱ ንእሽተይ ልምዲ ምስዝህልወካ፡ ንኣብነት፡ መዝሙር ምዝማር ወይ ጸሎት ናብ ኣምላኽ ምጽላይ።
- ምስ ካልኦት ክርስትያን ወለዲ፡ ብዛዕባ ከመይ ገርካ ንቆላውት እምነት ክርስትና ትምህርም ብምዝታይ።

som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende.”

Hvis børnene er blevet døbt som små, skal de lære ham at kende, som de blev døbt til at tilhøre. Og selv om børnene først bliver døbt senere i livet, skal de også lære Gud og Bibelen at kende. Denne oplæring i den kristne tro indebærer fx:

- At I fortæller om Gud og det, der står i Bibelen, fx ved at læse op fra en børnebibel.
- At I beder til Gud sammen med jeres børn, så de lærer, at de også kan bede til Gud.
- At I tager børnene med i kirke eller til kristne møder, hvor der forhåbentlig også er noget for dem.
- At I opmuntrer og hjælper jeres børn til at komme i søndagsskole eller kristen børne/juniorklub.
- At I har et lille ritual, når børnene lægges i seng, hvor I fx synger en sang og beder Fadervor.
- At I taler med andre kristne forældre om, hvordan man kan oplære børnene i den kristne tro.

ብዛዕብዎዚ ሓሳብካ ኣሰላስል ወይ ተዛረብ ከመይ ጌርካ ንስኻ/ኺን በዓልቤትካ/ኪን ንደቅኹም ክርስትያናዊት ቤት ትፈጥሩሎም፤

Overvej eller tal om

- Hvordan vil du og din evt. ægtefælle skabe et kristent hjem for jeres børn?

ዝርዝር ምስዚ ስራሕ ዝተኣሳሰሩ ጥብቆታት (links)

Relevante links

www.mindspring-grupper.dk/gruppettagere

ናይ mindspring ኮርሳት ኣብ ደንግርክ እግሪ ኪትተክልን ኣብታ ሃገር ኪትነብርን ከምኡ'ውን ምስ ምዕባይ ቆልዑ ዝሓመድን ሓገዛት ትህብ። ንህጻናትን ንኣሽቱን ዓበይትን ዚከውን መደብ ኪኣ ኣለዎ። Et mindspring-kursus giver hjælp til at forholde sig til og leve i Danmark, også i forhold til børneopdragelse. Der er kurser for både børn, unge og voksne.

www.adamogeva.dk

ሓቀኛን ንኹሉ ዝኮኑን ሓበሬታን መምርሒታትን ብዛዕባ ኣካላት ወዲ ሰብ፡ ስምዒታትን ጸታዊ ርክብን ንህጻናትን ዓበይቲ ቆልዑን። ወለዲ ውን ብዛዕባ'ዞም ዝተጠቐሱ ኣርእስትታት ርድኢት ንክህልዎምን ምስ ደቆም ኪዘረቡሎምን ትሕግዝ።

Ærlig og fordomsfri oplysning og vejledning for børn og unge om krop, følelser og seksualitet. Kan også hjælpe forældre til at forstå og tale med deres børn om disse .emner

www.flygtning.dk/frivillig

ብዛዕባ ንስደተኛታት ምኽርን፡ ሓበሬታ ብዛዕባ ሕጋጋትን ንመንግስታዊ ትካላት ኣብ ምርኻብን ዝገጥፍ ወለንታዊ ትካል (Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivning) ዚኣመሰሉ ሓበሬታ ኣለዎ።

Har blandt andet oplysning om Dansk Flygtningehjælps Frivilligrådgivning, som kan give råd og vejledning om lovgivning og kontakt til offentlige myndigheder.

www.dlm.dk/lm-danmark/integration

ናይ LM ኣማኸርቲ ባህሊ ሰገር፡ ደቆም ኣብ ሓደ ዕድመ ዘለዉ ወለዲ፡ ነንሕድሕዶም ክራኸቡን ክተግራረኹን፡ ተመኩሮን ኣብ ምዕባይ ቆልዑ ዘጓንፍዎም ብድሆታትን መታን ኪለዋወጡን፡ ኣብ ምርካቦም ይሕግዝ።

LM's tværkulturelle konsulenter hjælper gerne med at formidle venskabskontakter til familier med jævnaldrende børn, hvor man kan dele erfaringer og udfordringer omkring børneopdragelse.

ደራሲ

Forfatteren

Carsten Hjorth Pedersen, ዝተወለደሉ ዓ.ም. 1955

ጠቕላሊ አካያዲ ትካል ክሪስትያናዊ ስነ-ምምህርና ካብ 1999 ጀሚሩ.

አብ ዓውዲ ስነ-ምምህርና ከም መምህርን ቀዳማይ አስተምሃርን ዝተማህረ.

ደራሲ ናይ ብዙሓት ብዛዕባ ኣተዓባብያ ቆልዓ ዝምህሩ መጻሕፍቲ

ምስ ባዓልቲ ቤቱ Ellen ምርዑውን ባዓል ሓዳርን ኣቦ ሰለስተ ቆልዑን

Carsten Hjorth Pedersen, født 1955.

Daglig leder af Kristent Pædagogisk Institut siden 1999.

Uddannet lærer og førstelektor i pædagogik.

Forfatter til flere bøger om børneopdragelse.

Gift med Ellen. Far til tre voksne børn.

Carsten Hjorth Pedersen

እቲ ዝበለጸ ንቆልዑት እንታይ ኢዩ፤

ብዛዕባ ምዕባይ ቆልዑት ኣብ ደንግርኽ

Hvad er bedst for børnene?

Om at opdrage børn i Danmark

እዛ ንእሽቶይ መጽሓፍ እዚኣ ብጥሙር ቅርበት ናይ ደራሲን

ኣባላት ባህሊ ሰገር ሉተራዊ ሚስዮንን ዝተሰርሐት ኢያ።

Hæftet er blevet til i nært samspil mellem forfatteren og

Luthersk Missions tværkulturelle team.

© ክሪስትያን ትምህርታዊ ትካል 2017

© Kristent Pædagogisk Institut 2017

Åbuen 28, 3400 Hillerød

ቴሌ. 28 40 53 14

ኢ.መ.ይ.ል: kpi@kpi.dk

ዌብሳይት: www.kpi.dk

ለይ ኣውት: / Layout: Helle Høeg / Amalie Puggaard Poulsen

ገበር: / Omslag: Freepik.com

ስእሊ: / Foto: Freepik.com, sxc.hu, unsplash.com

ሰኣሊ: / Illustrationer: Freepik.com

Oversættelse: Gilamichael Beyene